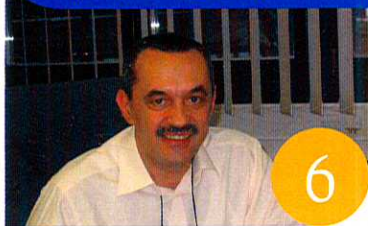

TRI DESETLETJA KOVINO-
PLASTIKE V NOVI VASI

6

V DOLINI MIRU TUDI »NOREC«
POČIVA

8

S. VESNA HITI: VSE JE
MILOST...

14

KORENINE SICILJANSKEGA
LABIRINTA

20

Bloški korak

glasilo občine Bloke
januar 2005
letnik 6 | številka 1
cena: brezplačno | 500 SIT | \$ 4

*Z iskrenimi
željami
v leto
2005*

*V tibi bloški dolinici ždiyo
biše, žage in mlin.
Še luna mednje prinaša
spoštljivi nemir!
Ljudje!
Še to noč naj poženo vsi mlini sveta;
sovrastvo naj zmeljejo
in z njim vse gorje.
V zameno pa naj nam natrosijo
srečo, zdravje, ljubezen
in blagostanje!*

Vam želi uredništvo Bloškega koraka

Pogovor z županom občine Bloke g. Jožetom Dolesom

Zadovoljni v leto 2005

OBČINA BLOKE JE NEDAVNO PRAZNOVALA ŠESTO OBLETNICO. BRALCI SE NAJBREŽ STRINJATE Z UGOTOVITVIJO, DA JE BILO V TEM ČASU MARIKAR POSTORJENEGA, KAR SMO SI ŽELELI. TAKO SE JE NA MARIKATEREM PODROČJU ZAOSTANEK ZA RAZVITIMI KRAJI BISTVENO ZMANJŠAL. TUDI V LETOŠNJEM LETU JE KAJ POKAZATI. O USPEHIH IN TEŽAVAH PRI DELU SMO SE POGOVARJALI Z ŽUPANOM OBČINE GOSPODOM JOŽETOM DOLESOM, KI NAM JE RAZKRIL TUDI NEKAJ IDEJ ZA DELO V PRIHODNJE.

Da bo beseda lepše stekla, predlagam, da za uvod predstavite uspehe in dosežke iz letošnjega leta.

Ob zaključku koledarskega leta je čas, da se za trenutek ustavimo in pogledamo, kaj je bilo postorjenega v iztekajočem se letu. Z zadovoljstvom

bilo tudi nekaj drugih manjših investicij. Skupna vrednost vseh v letošnjem letu izvedenih investicij je znašala cca. 120 milijonov tolarjev.

Pomembne korake smo izvedli tudi na zagotavljanju splošnega družbenega standarda. Občanom in občankam občine Bloke smo približali storitve, ki jih nudi upravna enota in splošna knjižnica Jožeta Udoviča iz Cerknice. Obe navedeni instituciji bosta od letos dalje svoje storitve enkrat tedensko nudile tudi na območju naše občine. Občina Bloke je v ta namen zagotovila ustrezne prostorske možnosti.

Verjetno pa so tudi stvari, ki ste jih načrtovali, pa jih zaradi takšnih ali drugačnih težav niste uspeli realizirati. Povejte še kaj o tem.

Pri dosedanjem delu na občini Bloke smo veliko večino planiranih aktivnosti realizirali v predvidenem času. Podlaga za uspešno izvedbo pa je gotovo v realnem planiranju in kvalitetnih pripravah na načrtovane investicije. Uspeh je iskati tudi v »bloški trmi«, ki ne pozna odstopanja od zastavljenih ciljev. Kljub uspešnemu delovanju pa vedno le ne gre tako, kot si želimo. Po mojem mnenju se mnogo prepočasi odvijajo za Bloke nekatere zelo pomembne stvari, kot je reševanje problematike vojaške lastnine v Velikih Blokah, reševanje zadružne lastnine v Novi vasi ter izgradnja mrliške vežice pri Fari. Na občini Bloke smo v okviru svojih možnosti in pristojnosti vzpodbujali reševanje navedenih problemov, vendar do konkretnih rešitev žal ni prišlo. Upam pa, da bo tudi sprememba političnega razmerja na državnem nivoju ugodno vplivala na reševanje nekaterih problemov. Izgradnja mrliške vežice pa je v naših rokah in se bo v naslednjem letu zagotovo odvila v pozitivno smer.

Kaj bo osnova za delo v prihodnjem letu?

V prihodnjem letu bomo nadaljevali s posodobitvami v komunalno infrastrukturo. Pomemben del sredstev bomo vložili v nadaljevanje izgradnje kanalizacijskega sistema v Novi vasi, predvidene so tudi posodobitve komunalne infrastrukture na področju Bloškega jezera, ki so povezane s področjem turizma. V načrtu imamo tudi posodobitev prostorov zdravstvene postaje v Novi vasi, začetek izgradnje mrliške vežice pri Fari ter zamenjavo stavbnega pohištva (oken in vrat) na osnovni šoli Toneta Šraja – Aljoše. Vse navedene aktivnosti so vključene v predlog plana investicij za leto 2005, ki je na občinskem svetu že potrjen.

Seveda pa je konkretna izvedba plana odvisna predvsem od hitrosti pridobivanja gradbenih dovoljenj za posamezne projekte, pomembna bo tudi hitrost pridobivanja dodatnih finančnih sredstev za izvajanje posamezne investicije. Iz omenjenih razlogov lahko pride tudi do sprememb plana investicij v letu 2005.

Kljub uvodni ugotovitvi, da je na Blokah trend razvoja ugoden, so vendar demografski podatki katastrofalni. Tu mislim predvsem na majhno število mladih družin oziroma majhno število rojstev. Šoli menda grozi, da v prihodnjih letih ne bo mogla vsako leto vpisati prvega razreda, oziroma bo morala razrede združevati v kombinirane oddelke.

Demografski podatki v Evropi in Sloveniji so zaskrbljujoči. Vrsto let že beležimo drastičen padec rojstev, prebivalstvo pa se vse bolj stara. Seveda Bloke niso nobena izjema, saj tudi v naši občini beležimo podoben trend. Z intenzivnim razvojem infrastrukture na področju celotne občine je življenje na Blokah v zadnjih nekaj letih pridobilo na kvaliteti, ki bistveno ne zaostaja za življenjem v mestih. S tem smo dosegli cilj, da se število prebivalcev celo rahlo povečuje, ta trend pa je na žalost posledica tega, da se je na Bloke preselila predvsem starejša populacija ljudi. Mladih družin je vse manj, pa tudi sicer se le redki odločajo za večje število otrok. In kako vplivati, da se bodo razmere spremenile?

Poleg urejenih pogojev za življenje je po mojem mišljenju zelo pomembno tudi ustvarjanje pozitivne klime o življenju na Blokah, ki jo lahko med mlade Bločane razširja tudi Bloški korak z

Jože Doles ugotavlja, da se je investicija v uređitev Bloškega jezera dobro izkazala

ugotavljam, da smo tudi letos realizirali skoraj vse zastavljene cilje. Številne zahtevne investicije so potekale preko celega leta. Že v prvem polletju smo tako uspešno zaključili obnovitvena dela občinskih prostorov in prostorov vrtca. Vsa dela so bila izvedena kvalitetno, v objekt pa so vgrajeni prvovrstni materiali. Prostori so bili tako predani svojemu namenu v mesecu juniju. Nadaljevali smo tudi z izgradnjo vodovodnega omrežja. Tekočo pitno vodo iz centralnega vodovoda so dobili v naseljih Bočkovo in Zales. Omenjena investicija je bila sofinancirana iz evropskega programa SAPARD, investicijo pa so izvedli domači izvajalci. Nadaljevali smo tudi s posodobitvami cestnega omrežja. Izvedena je bila I. faza rekonstrukcije ceste Nova vas – Lužarji, in sicer na relaciji od križišča Ravnik do Zakraja. Poleg navedene rekonstrukcije so obnovitvena dela in preplastitev izvedene tudi na cestnih odsekih v naseljih Ravne, Studenec, Runarsko in Mramorovo pri Strmici, skupna dolžina obnovljenih cestnišč pa znaša štiri tisoč petsto metrov. Leto 2004 si bomo zapomnili tudi po začetku izgradnje kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave v Novi vasi. Letos smo izvedli 1. korak te zahtevne investicije, in sicer smo položili kanalizacijski vod od Fare do podjetja Novolit. Izvedenih je

Pripravljalna dela za izgradnjo čistilne naprave

ustreznimi članki. Ustvarjanje družine kot osnovne celice vsake družbe naj bi postal življenjski cilj slehernega mladeniča oziroma mladenke. Ker vzgledi vlečejo, bi morali mediji o urejenem družinskem okolju pisati bistveno več, kot sicer pišejo sedaj.

Kdaj lahko pričakujemo, da bi občina pripravila in sprejela neki akt, ki bi ga morda poimenovala »Strategija razvoja Blok«, z namenom, da bi se okrepilo bloško gospodarstvo, kakor tudi zavedanje in ponos, da smo Bločani?

Na občini Bloke sicer še nismo sprejeli uradnega dokumenta z naslovom »Strategija razvoja Blok«, pa vendar menim, da delovanje občine v teh nekaj letih poteka v duhu te strategije. Od samega začetka si prizadevamo vzpostaviti take razmere, ki bodo ugodno vplivale na razvoj različnih gospodarskih področij, prebivalcem Blok pa zagotoviti najboljše pogoje za življenje in razvoj. Z aktivno politiko podpiramo razvoj drobnega gospodarstva in turizma ter na žalost zgolj pomagamo pri ohranitvi kmetijstva, ki je po mojem mnenju v hudi krizi. Zelo vzpodbudno je tudi sodelovanje z obstoječima industrijskima podjetjema. Kot dokaz dobrega sodelovanja je skupno načrtovanje in izgradnja čistilne naprave in kanalizacijskega sistema v Novi vasi. Največje razvojne priložnosti na Blokah vidim v razvoju turizma. Naravne danosti nam omogočajo razvoj najrazličnejših oblik aktivnega turizma, kot so pohodništvo, kolesarjenje, jahanje, tek na smučeh itd. Potrebno bo te ideje le ustrezno organizirati in ponuditi na trg. Sodoben turist išče prav tak način sprostitve in zabave. Del strategije razvoja naše občine, ki sem jo navedel, je sicer že zajeta v strategiji razvoja notranjsko kraške regije, katere soavtor je tudi občina Bloke.

Kar zadeva zavedanje in ponos na naš kraj, pa menim, da je med mlado generacijo Bločanov v porastu. Z oblikovanjem kvalitetne, predvsem turistične ponudbe, bo ta ponos še večji.

Bloke imajo tri atribute, po katerih so prepoznavne v Sloveniji. Bloško smučanje, bloški voli in Martin Krpan. Če pride kdo na Bloke, nič od tega ne more videti. Od smučanja je le tu in tam še kakšna zanikrna deščica, vole so Ljubljancem pojedli, od Krpanove soli pa imamo le še koprive. Ali je morda že čas, da bi kateri od teh simbolov dobil podobo v obliki umetniške skulpture? Ali si občina že lahko privoščiti takšno »neprofitno« investicijo?

Zahvaljujoč bogati zgodovini Blok je temu ustrezno bogata tudi kulturna dediščina. Strinjam se s tem, da Bločani premalo izkoriščamo to bogastvo. Na občini Bloke smo se do sedaj osredotočili predvsem na bloškega smučarja, ki je zagotovo samo naš – bloški! Ob prihodu na Bloško planoto iz vseh smeri nas na občinski meji pričaka vstopna tabla z napisom na bloških smučeh, ki nas informira, da smo vstopili v »deželo bloškega smučarja«. Na zadnji seji občinskega sveta smo dokončno potrdili občinske simbole (grb in zastavo), na katerih je glavni atribut kdo drug kot bloški smučar. V čudovitem okolju Bloškega jezera na Volčjem pa raste celo nov smučarski muzej, ki bo prikazal tudi bloškega smučarja. Letos pa smo na iniciativo nekaterih prizadevnih Bločanov ustanovili še sekcijo za teke na smučeh, katere naloga bo tudi promocija Blok in bloškega smučarja.

V tem trenutku pa nam ni še jasno, kako prodati bloškega vola, ki so ga Ljubljancem že zdavnaj pojedli. Po mojem mnenju bi bilo možno bloškega vola zelo koristno uporabiti kot blagovno znamko za prodajo mesa in mesnih izdelkov, če bi jih imeli in jih znali tudi ustrezno reklamirati in prodati.

Kar zadeva Martina Krpana pa smatram, da bi bilo potrebno opraviti zgodovinsko preverjanje, ali je ta nacionalni junak res bloški ali je mogoče vseslovenski. V najrazličnejših medijih pa tudi v Bloškem koraku so se že pojavljale najrazličnejše trditve, ki nakazujejo, da bi bila razprava o tem nacionalnem junaku zelo pestra.

Na občini Bloke smo vedno imeli posluš za realizacijo različnih projektov. V kolikor bi se pojavila dobra, dovolj utemeljena ideja s konkretnimi rešitvami in cilji o izdelavi umetniške skulpture, bi tako idejo zanesljivo podprli, čeprav bi šlo za na videz »neprofitno« investicijo. Tudi tovrstna investicija namreč z leti lahko postane profitna, v kolikor jo znamo ustrezno tržiti.

Kaj bi še radi povedali bralcem Bloškega koraka, pa nismo vprašali?

Ob tako široki vsebini vprašanj, kot smo jih obdelali v tem članku, mi je v tem trenutku zmanjkalo idej, z veseljem pa bom odgovoril na zastavljena vprašanja tudi v bodoče. Ker smo že v prednovoletnem času, za konec današnjega prispevka vsem želim vesele božične in novoletne praznike, v novem letu pa vsem bralcem in bralkam mnogo zdravja, uspeha in osebne sreče.

Robert Marolt – državni sekretar

V četrtek, 9. decembra 2004, je vlada imenovala še 4 državne sekretarje. Nič posebnega, če ne bi bilo med njimi tudi Roberta Marolta, ki je naše gore list in je postal državni sekretar na pravosodnem ministrstvu.

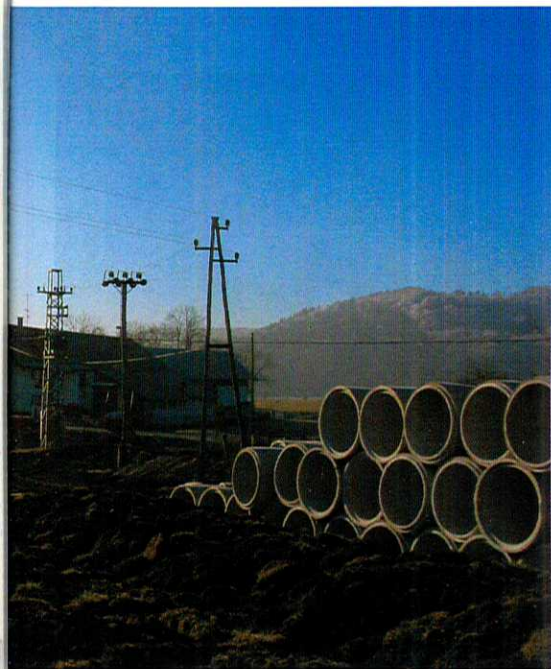
Robert Marolt

Robert je doma iz Zakraja in je 35-letni univerzitetni diplomirani pravnik z opravljenim pravniskim državnim izpitom. Po 8 letih dela na mestu sekretarja Višjega sodišča v Ljubljani se je odločil prevzeti pomembno politično funkcijo, to je delo državnega sekretarja, ki je po novi organizaciji vlade tudi namestnik ministra. Robert je leta 2000 opravil strokovni izpit za stečajnega upravitelja, sicer pa je tudi zunanji sodelavec in predsednik izpitne komisije na upravni akademiji ministrstva za notranje zadeve, pred katero kandidati, zaposleni v državni upravi in lokalnih organih, opravljajo državni izpit iz državne uprave in strokovni upravni izpit. Je tudi predsednik izpitne komisije na pravosodnem ministrstvu in tudi član vladne pogajalske skupine za sklenitev kolektivne pogodbe za skupno metodologijo in kolektivne pogodbe za javni sektor. Oktobra letos je opravil usposabljanje o vodenju in upravljanju v javni upravi.

V novi vladi bo tako najožji sodelavec pravosodnega ministra dr. Lovra Šturma. Kako se bosta dela lotila, še ni v celoti jasno, saj se je minister vselej doslej izogibal konkretnim napovedim, kako bo rešil najbolj pereče probleme v pravosodju, denimo sodne zaostanke. Minister je doslej povedal samo to, da jih ni mogoče odpraviti v enem mandatu.

Robertu tako ob imenovanju iskreno čestitamo in mu želimo veliko uspehov pri opravljanju težkega dela.

S.K.

so v teku

Pogovarjal se je Stane Korenjak

Sneg – veselje ali nadloga

Nič več ni tako, kot je včasih bilo. Če je Miklavž prinesel smučke, jih je otrok še prej, kot se je zdanilo, že preizkušal doma na vrtu. Zadnja leta pa otroci praviloma te možnosti nimajo in če hočejo takoj preizkusiti smuči, jih morajo starši peljati na Pokljuko ali še dlje. Vsem ostalim pa je sneg le nadloga, še zlasti če se nam zgodaj zjutraj kam mudi, cesta pa še ni odprta. Kako so se na letošnjo zimo pripravili cestarji, sem se pogovarjal na občini s strokovnim sodelavcem za komunlo in investicije gospodom Stanetom Jakopinom.

1. Kako bo letos občina organizirala zimsko službo?

Kot vselej bomo tudi to zimo skušali zagotoviti dobro prevoznost cest skozi vso zimo. Tako smo že oktobru sprejeli program o izvajanju zimске službe. V tem programu smo predvideli vse ukrepe, ki naj bi zagotavljali, da bodo izpolnjeni pogoji, ki jih pred nas postavlja pravilnik o vzdrževalnih delih na javnih cestah.

2. S kakšnimi operativnimi posegi boste delovali?

Ker občina nima svoje operative za izvajanje teh del, imamo sklenjeno pogodbo s podjetjem DEMIRA d. o. o., ki je ustrezno organizirano in opremljeno za ta dela. Prav tako imamo pogodbo za nadzor in naročanje pluzenja z Ivanom Turkom z Bloške police, ki ta dela opravlja tudi za Cestno podjetje.

3. Kateri so pomembnejši pogoji, ki jih morate

po pravilniku spoštovati?

Pravilnik predvideva, da morajo med 5. in 22. uro biti prevozne vse regionalne ceste (te so pod pristojnostjo DDC) in pomembnejše lokalne ceste. Za ostale lokalne ceste se zahteva, da so prevozne med 7. in 20. uro. V okviru programa zimске službe imamo tudi prednostni red cest za pluzenje. Tako so pomembnejše tiste ceste, ki nas povezujejo z drugimi občinami in tiste večje vasi. V praksi to pomeni, da čeprav bomo pričeli čistiti zelo zgodaj, bomo prišli do zadnjega zaselka šele morda ob 7. uri. Podobna težava je tudi debelina snega. S pluzenjem se prične, ko je snega 12 cm. Če močno sneži, ga je lahko že v naslednji uri še enkrat toliko. Posebna težava so zameti. Če je veter močan, izniči delo že v nekaj minutah.

Jakopin pravi, da bo zima že še pokazala zobe

4. Kako pa je s posipavanjem?

Doslej smo posipavali običajno le tiste poti, po katerih vozi avtobus oziroma šolski kombi. Zgodi pa se, da se napravi »ledena deska«, ki običajno traja dlje časa. Ta je lahko nevarna tudi za stranske in manj pomembne poti. Vsekakor bomo skušali tudi te posipati in v tem smislu skrbeti za varnost.

4. Ali bomo vozniki letos lahko vozili brez zimске opreme?

Veste kaj?! »Na Blokah ima zima mlade.« Zimsko opremo si le »zrihtajte«.

Pogovarjal se je Stane Korenjak

Rezultati volitev v občini Bloke

Dr. Gregor Gomišček	SDS	39,43 %
Majda Zupan	N.Si	16,46 %
Bogdan Urban	LDS	15,89 %
Zvonka Ješelnik	ZLSD	5,26 %
Stanislav Brenčič	SLS	5,03 %
Tina Štimec	SNS	4,23 %
Miha Belca	SMS	3,66 %
Martina Kočevar	DeSUS	2,74 %

V našem volilnem okraju je bil po končnem izračunu izvoljen Stanislav Brenčič (SLS). Ker pa so nekateri izvoljeni poslanci državnega zbora iz vladajoče koalicije odšli v vlado, bo verjetno dobil poslanski mandat tudi Gregor Gomišček (SDS).

Pet let Bloškega koraka

PRED DOBRIMI PETIMI LETI JE OBČINSKI SVET IMENOVAL UREDNIŠKI ODBOR, KATEREMU JE ZA BOŽIČ 1999 USPELO IZDATI PRVO ŠTEVILKO GLASILA OBČINE BLOKE, KI SE JE NATO PREIMENOVALO V BLOŠKI KORAK.

Začetek je bil seveda težak, saj nismo imeli skoraj nobenih novinarskih izkušenj. Uredniški odbor, ki je vseskozi ostal v isti sestavi, le Janeza Praprotnika, ki ga je vzela prezgodnja smrt, je nadomestil izkušeni Tone Urbas, se je korajžno lotil dela. Pridobil si je sodelavce, ki so odlično poskrbeli za tehnično plat časopisa ter kup dopisnikov in rednih sodelavcev, ki sedaj oblikujejo naše glasilo.

Župan, ki je očitno zelo zadovoljen z našim delom, je tako predlagal majhno praznovanje, ki pa smo ga izkoristili delovno. Poklicali smo na Delo. Bogi Pretnar, ki ni le novinarka, pač pa skrbi tudi za stike z javnostjo, nam je uredila vse potrebno za obisk. V torek, 7. decembra, nas je tako sprejel in pozdravil kar glavni urednik Dela g. Darijan Košir. Strast in slast novinarskega dela pa je nato predstavil legenda novinarstva Vlado Šlamberger, ki že petdeset let

V Delu so nas lepo sprejeli. Vlado Šlamberger nam povedal marsikatero skrivnost novinarskega dela

sooblikuje slovensko javno mnenje. Predstavil nam je Delo kot založniško hišo in njihove edicije. Nas je še posebej zanimala organizacija in hitrost dela v dnevni redakciji. Znano je, da lahko resničnost dogodka, ki se je zgodil zelo pozno prejšnji večer, preverimo ob jutranji kavi

Postanite pogodbeni pripadniki 460. artilerijskega bataljona v Postojni

Odtrgajte se od rutine

Ali se vsak dan zbudite ob isti uri? Pijete enako kavo? Se po isti poti peljete v službo? Se ukvarjate z enakimi problemi? Presekajte vsak dan. Vključite se v pogodbeno rezervno Slovenske vojske in okusite vznemirljivo vojaško življenje, hkrati pa še naprej opravljajte svoj poklic.

Legalizacija gradenj

Ministrstvo za okolje in prostor pošilja opozorilo vsem lastnikom, ki imajo zgrajene objekte brez ustreznih dovoljenj (črne gradnje). Za legalizacijo teh gradenj naj do 31. 12. 2004 pri svoji upravni enoti vložijo zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja.

Za objekte, za katere si lastniki ne bodo pridobili gradbenega dovoljenja, bodo inšpektorji nadaljevali postopek prisilne izvršbe.

Čakajo vas spoznavanje večšin sodobnega bojevanja, urjenje za preživetje v najrazličnejših okoliščinah ter ravnanje z orožjem in s sodobno vojaško opremo. Srečali se boste z vrednotami, kot sta tovarništvo, solidarnost, spoznavali boste sebe in sovojake ter izboljšali psihofizično pripravljenost.

Zato vas Ministrstvo za obrambo – Uprava za obrambo Postojna in Slovenska vojska vabita, da postanete pogodbeni pripadniki rezervne sestave 460. artilerijskega bataljona Slovenske vojske v Postojni.

Oglasite se v naših izpostavah za obrambo **Koper** (tel. 05 639 33 76), **Postojna** (tel. 05 728 01 31) ali **Sežana** (tel. 05 734 55 54), oziroma njihovih pisarnah v **Cerknici** (tel. 01 709 10 87), **Ilirski Bistrici** (tel. 05 714 55 91), **Izoli** (tel. 05 641 72 33) ali **Piranu** (tel. 05 674 60 02), kjer boste dobili druge informacije.

Z izbranimi kandidati bo Ministrstvo za obrambo sklenilo pogodbo za pet let z možnostjo podaljšanja.

»No, kaj bi radi naredili?« se je na prvi seji vprašal uredniški odbor. Na sliki z leve proti desni: Rado Ponikvar, Stane Korenjak, France Škrabec in Milena Mišič.

na Blokah. (Pri Bloškem koraku je ta zamik okrog deset dni.) Posebej pa smo mu hvaležni, da nam je zadnjo številko našega glasila strokovno ocenil, kar nam je dragocen napotek za nadaljnje delo.

Pa tudi malo »posedeli« smo. Pogostili so nas v gostišču **Bajc** Sinja Gorica na Vrhniki. Posebnost tega lokala je poleg dobre hrane še de-

jstvo, da je v lasti družine **Bajc**, v katero se je poročila (lahko berete po bloško-pritepla) **Marta**, ki je doma s **Hribarjevega**, Zimcova po domače. To podjetje je še bolj znano pod imenom **Autotrade**, ki je pomemben gospodarski dejavnik na Vrhniki tudi po zaslugi naše vrle Bločanke.

Stane Korenjak

Volčjanci v sožitju s turisti

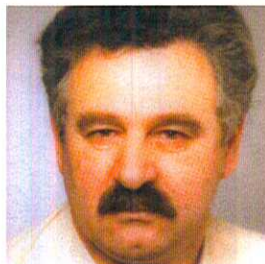
Bloško jezero z novo podobo je letošnje poletje privabilo veliko število kopalcev iz okoliških in pa tudi bolj oddaljenih krajev. Ob vikendih je bil naval tolikšen, da je bilo težko najti mesto na plaži, kaj šele parkirni prostor. Turisti prinesejo dobro vzdušje v kraj in še kakšen dober glas ponesejo v druge kraje. Kaj pa o tem mislijo Volčjanci, ki marsikdaj preslišijo nočni nemir, spregledajo prehitro divjanje avtomobilov in poberejo marsikatero smet? Na Volčjem smo povprašali domačine, kaj menijo o nastajajočem turizmu in kako bi ga najbolje izkoristili sebi v prid.

Majda Lah: »S povečanim obiskom turistov sem zelo zadovoljna, vendar včasih nastane problem, ko poleti ne moremo s traktorjem mimo jezera, ker je vse zaparkirano. Menim tudi, da bi najprej morali urediti tekočo vodo in pa stranišča ob jezeru, to bi prišlo v poštev tudi pri kampiranju. Pozimi pa bi bilo idealno, če bi naredili kakšno tekaško progo ali drsališče, poleg pa bi prodajali topel čaj. Z naše ekološke kmetije bi lahko turistom ponudili bio hrano. Druga od možnosti pa je kmetija odprtih vrat, saj lahko iz lastnih izkušenj povem, da je za mestne otroke veliko doživetje, če se lahko približajo domačim živalim.«

Nataša Mramor: »Mislim, da ima Volčje vse možnosti, da se razvije v turističen kraj. Promet nas sploh ne moti, predvsem odkar je nova asfaltirana cesta, ki že pred vasjo zavije proti jezeru. Turistov smo že navajeni, predvsem vikendašev, ki že več let obiskujejo naše kraje. Smučarski muzej bo nova pridobitev in bo prispeval še k večjemu ugledu tega kraja. Sama bi turistom ponudila mesne izdelke, zelenjavo in sadje z domače kmetije, ker je to dandanes že prava redkost. Povpraševanje po domačih pridelkih je že zdaj veliko, predvsem s strani vikendašev.«

Alojz Modic: »Z novo okolico jezera sem zelo zadovoljen in to se je tudi pokazalo s poletnim navalom kopalcev. Vendar je treba za kaj turistično bolj otipljivega narediti več. Predvsem večji parkirni prostor, kjer bi redarji pobirali parkirnine in bolj bi bilo potrebno poskrbeti za red na plaži. Včasih so moteči konji, ki puščajo svoje iztrebke na mestih, ki so zelo občutljiva za oči tujega obiskovalca. Treba je tako urediti, da ne bodo imeli koristi samo turisti, ampak tudi mi domačini. Sam bi turistu lahko ponudil pravi domači med, ki ga uspešno branim pred nadležnim medvedom.«

Uroš Govc, lastnik smučarskega muzeja:

»Bloško jezero in okolica že imata kapital, v katerem ni potrebno več veliko vlagati. To je neokrnjena narava. Mnogi te nimajo ali pa so jo izgubili z uvajanjem množičnega turizma. Ponuditi je potrebno ekološki turizem. Poleg lepe narave bo potrebno postoriti še nekaj na infrastrukturi. Potrebna je celoletna ponudba, pozimi bi bila dobrodošla tekaška proga, saj je teren idealen predvsem zaradi možnosti umetnega zasneževanja z vodo iz jezera. Glede domačinov pa mislim, da je potrebno spremeniti njihovo miselnost, da se tu nič ne izplača. Če bodo domačini videli svoj interes, se bodo kaj kmalu vključili s svojo ponudbo in košnja trave ne bo več na prvem mestu.«

Tekst: Anja Anzeljc; Foto: Blaž Anzeljc

Razgovor z g Brankom Pečkom, direktorjem PC gradbeni elementi – Kovinoplastika Lož d.d.

Tri desetletja Kovinoplastike v Novi vasi

ZA PRAZNIK 29. NOVEMBRA LETA 1974 JE KOVINOPLASTIKA LOŽ V NOVI VASI ODPRLA NOV PROIZVODNI OBRAT. SPRVA JE TO BIL LE OBRAT TOZD-A OKOVJE. Z RAZVOJEM SODELOVANJA Z NEMŠKO FIRMO ROTO JE OBRAT PRERASEL V PODJETJE Z MEŠANIM LASTNIŠTVOM IN JE DOBIL NOVO SAMOUPRAVNO OBLIKO Z IMENOM KOVINOPLASTIKA TOZD ROTO NOVA VAS. S SPREMEMBO DRUŽBENEGA SISTEMA SO SE TUDI STVARI SPREMINJALE IN KOVINOPLASTIKA JE NAŠLA NOVE OBLIKE ORGANIZIRANOSTI IN SODELOVANJA Z ZUNANJIMI PARTNERJI. NEKOČ SAMOSTOJEN TOZD JE DOBIL NOVO PROIZVODNJO IN SEDAJ POSLUJE KOT SAMOSTOJEN PROFITNI CENTER S PROGRAMOM IZDELAVE SODOBNEGA STAVBNEGA POHIŠTVA IZ PLASTIKE IN DRUGIH MATERIALOV.

Zadnjih pet let vodi podjetje g. Branko Peček, ki izhaja iz preizkušenih lesarskih krogov. V šestdesetih letih je opravil srednjo lesarsko šolo v Cerknici, ki je bila organizirana v okviru Bresta. Tu je bil sošolec z več Bločani, ki so tudi obiskovali to šolo. Kasneje se je šolal na lesni fakulteti in uspešno tudi diplomiral. Ker je doma iz Logatca, se je zaposlil na KLI-ju v Logatcu. Kasneje se je nekaj let kalil v projektantski organizaciji v Ljubljani. Ponovno se je vrnil v svoje matično podjetje in več kot desetletje vodil proizvodnjo stavbnega pohištva v KLI-ju. Pred petimi leti je prevzel direktorsko mesto profitnega centra »Stavbno pohištvo« v Kovinoplastiki – obrat v Novi vasi in sedaj se trudi tudi za dobro Bloke.

Pred tridesetimi leti so rojenice ob otvoritvi obrata v Novi vasi napovedovale lepo bodočnost. Kaj se je od tega uresničilo?

Čeprav sem ob rojstvu obrata v Novi vasi še drgnil šolske klopi, so mi vendar znani nekateri načrti in želje. Tako ugotavljam, da je bil obrat prostorsko še dvakrat razširjen, tako da danes razpolaga skoraj s trikratno začetno površino. V tem prostoru je organizirana najsodobnejša proizvodnja stavbnega pohištva v zaključenem tehnološkem procesu, tako da lahko poslujemo kot samostojni profitni center v Kovinoplastiki Lož d.d. Število zaposlenih nekako ostaja na nivoju iz časa ustanovitve, ko so predvidevali močno povečanje. Seveda so bili takrat kvalifikacijska struktura predvsem priučeni delavci in število predvsem teh naj bi se povečevalo. Izobrazbeni nivo pa je danes bistveno višji, saj je le še nekaj priučenih delavcev. Večina jih ima srednjo šolo ali več.

Za današnje gospodarske tokove je značilen proces globalizacije. Kako vi in vaša delovna organizacija čutite današnji čas, kako se znajdete na trgu?

Zanimiv je vpliv globalizacije na trgu stavbnega pohištva. V globalizaciji običajno velike ribe žrejo manjše, zdaj pa hitrejša počasnejše, ne glede na velikost. Tukaj pa je globalizacija prinesla spremembo v materialu, saj sta les kot osnovni material skoraj v celoti zamenjali plastika in kovina. Tako veliki proizvajalci proizvajajo le profile, okovja in steklo, ki jih montažerji nato zmontiramo in vgradimo. Na ta način se je na trgu pojavilo ogromno število ponudnikov stavbnega pohištva. Težišče našega dela je tako postal marketing in

logistika. Kvaliteta našega dela ni le tehnična kvaliteta izdelka, pač pa predvsem v dobri tržni informaciji, pravih ceni, v spoštovanju rokov izvedbe, raznolikosti ponudbe itd. Tako pravimo, da moraš biti na trgu fleksibilen. To pa gotovo bolje obvladujemo kot mali ponudniki. Poleg tega pa delujemo v močnem sistemu Kovinoplastike Lož d.d., tako da tehnično in finančno zmoremo tudi največja naročila.

Razvoj pa gre naprej. Kakšne novosti uvajate v svoj program?

Sednji direktor Kovinoplastike PC Stavbni elementi je g. Branko Peček

Pri izgradnji večjih gradbenih objektov je za naročnika zelo pomembna celovitost ponudbe. Tako že ponujamo aluminijasta okna, saj večje stanovanjske objekte, običajno pritlične etaže, kjer so lokali, opremljajo s kovinskim pohištvom. Kot sem že omenil, je v naši stroki morda najpomembnejši nastop na trgu, kar pomeni, da moraš biti prisoten tam, kjer je povpraševanje.

Tako v smislu dobre prodaje organiziramo prodajne centre v Ljubljani, Mariboru, Beljaku in drugod. Lasten prodajni servis je vsekakor zanesljivejši kot pogodbeniki, saj nam ti prodajo le dobrih deset odstotkov proizvodnje.

Prvo vodstvo obrata v Novi vasi z leve proti desni Janez Nared iz Loža, Boris Modic iz Velikih Blok, in Dušan Pavlič iz Nove vasi

Kakšne so trenutno tržne razmere in kako jim sledite?

Na splošno ugotavljamo, da je trenutno slovensko gradbeništvo v razmahu. Tudi tržni odnosi, kot je finančna disciplina in podobno, se urejajo. Lahko rečem, da so razmere kar ugodne in jim vsekakor sledimo. Tako smo v štirih letih podvojili proizvodnjo. Tudi na tujih trgih smo uspešni, saj v Avstrijo prodamo okrog 30% proizvodnje.

Letos v maju smo se kot država priključili Evropski uniji. Kako doživljate to spremembo?

Kovinoplastika kot celota je bila že pred tem popolnoma vključena v evropske gospodarske tokove, saj že nekaj časa večino prihodka ustvarimo na tujem zahodnoevropskem trgu. Tako nam sprememba ni prinesla nobenih dodatnih skrbi. Opažamo predvsem pozitivne stvari. Tako nas tujci (Avstrijci, Nemci) jemljejo sedaj kot enakovrednega partnerja in ne več kot nekoga, ki prihaja z Balkana. Pozitivno pa je seveda tudi, da je tok materiala preko meje rešen kompliciranih carinskih postopkov.

Kakšno je vaše sodelovanje z občino Bloke oziroma lokalno skupnostjo?

Za majhen kraj, kot so Bloke, je to sodelovanje nujno. Mi smo se vselej doslej in se bomo tudi v bodoče vključevali v aktivnosti, ki se dogajajo v kraju. Tu seveda mislim na oblike sponzorskih ali pa donatorskih prispevkov ali pa kakor koli drugače. Občina pa tudi uspešno opravlja zaupane naloge. Tu se nas v zadnjem času dotika predvsem

Podelitve priznanj ob 35-letnici Območne obrtne zbornice Cerknica

Najvišje priznanje tudi na Bloke

V Jamski restavraciji v Postojni je 20. novembra 2004 Območna obrtna zbornica Cerknica proslavila svojih 35 let obstoja in ob tej svečani priložnosti podelila tudi jubilejna priznanja svojim članom za 10, 20 in vsakih nadaljnjih 5 let opravljanja dejavnosti, podelila je tudi najvišja priznanja zbornice, posebna priznanja ob 35-letnici zbornice ter naziv častni član.

V letu 1990 je Obrtna zbornica sprejela sklep, da se uvede najvišje priznanje Območne obrtne zbornice Cerknica, ki se podeljuje vsako leto. Za podelitev najvišjega priznanja se upošteva urejenost obratovalnice, ugled obrtnika ali podjetnika, več kot desetletno delovanje v zbornici ali sodelovanje z njo. Letos so si takšno priznanje zaslužili trije: Zmago Drobnič iz ASPC Drobnič v Podskrajniku, Lojze Škulj – kovinostrugar iz Loške doline in Slavko Strman iz Penziona Slamar v Novi vasi.

Slednji, dobitnik najvišjega priznanja iz Občine Bloke, je bil na prireditvi predstavljen takole: »Je rojen Ljubljčan, po mami pa Bločan. Čeprav je kuhar po poklicu in srcu, priznava, da je gos-

tinstvo težak posel, ki ne pozna ne petka ne svetka. Služboval je kot šef kuhinje v hotelu Turist v Ljubljani, nato v motelu Turist v Grosupljem in v Ljubljanski banki na Trgu rev-

penzionu sloves dobre kuhinje, smo povedali vse.«

Po podelitvi je Slavko povedal, da je priznanja zelo vesel. Pomeni mu

Slavko Strman – Slamar sprejemja nagrado

olucije. Pred dobrimi 25 leti pa sta z ženo Marijo, ki ju je gostinstvo »vkup dalo«, v Novi vasi kupila staro Pavletičevo hišo in jo obnovila. Ohranila sta prvobitnost stavbe, kar penzionu, kjer strežeta številnim gostom, ki prihajajo od blizu in daleč, daje svojevrsten videz in občutek. Če pa dodamo še Slavkove kuharske sposobnosti, ki dajejo

priznanje, da njegovo dolgoletno delo v Obrtni zbornici ni bilo zaman. Na njegovo obrt pa to ne bo imelo velikega vpliva. Najvišje priznanje za svoje delo so zanj še vedno zapisi gostov iz vse Evrope v knjigo gostov Penziona Slamar. Najpomembnejša potrditev njegovega dela je zadovoljstvo gosta.

REVIJA PRIČESK

Dogajanje v postojni je popestrilo tudi skupno delo frizerskih in kozmetičnih salonov iz Notranjske, kjer so bile predstavljene svečane in street look pričeske. Posebno mesto na tej modni reviji pa je zasedla predstavitev svečanih poročnih frizur, za katere je odgovoren frizerski salon Jožica z Blok, poročno obleko pa je priskrbel atelje Princ iz Ljubljane, kreatorke Irene Funduk.

Na Notranjskem tako sedaj že nekaj časa deluje grozd frizerskih in kozmetičnih salonov. Vse se je pričelo v začetku leta 2004, ko so na pobudo Lili Mahne nekateri saloni med seboj začeli sodelovati ter se povezovati. Šest poslovalnic s področja Cerknice, dve iz Starega trga pri Ložu in frizerski salon z Blok so tako pričeli ustanavljati grozd frizerjev in kozmetičark Notranjske. S povezovanjem so pridobili veliko izkušenj in znanja, izboljšali pa so tudi svoje poslovanje, kar je bil tudi cilj. V okviru tega projekta so vsi sodelujoči saloni izdali tudi skupno brošuro.

Skupno delo v grozdu in rezultati, ki so jih dosegli, so vzpodbuda za ohranjanje le-tega še vnaprej. Naslednje leto tako načrtujejo nove akcije, za katere so že pridobili nove članice, obenem pa so navezali tudi čezmejno sodelovanje z Obrtno zbornico Reka.

Matej Kljun

izgradnja čistilne naprave. Čeprav imamo svojo, se bomo vsekakor rešili vprašanja, koliko časa bi bila še naša tehnično zadovoljiva. Prepričan pa sem, da nas bo občina spremljala tudi v bodoče, v kolikor bomo njeno pomoč potrebovali.

Prej kot vam zaželim nadaljevanje uspešnega dela, recite še kakšno besedo o Bločanih kot sodelavcih in kako gledate na bodočnost?

Mislim, da smo se kot sodelavci dobro ujeli. Vsi se pač zavedamo, da je le z dobrim in trdnim kolektivnim delom moč dosegati uspehe in odgovarjati na izzive časa.

O bodočnosti pa imam pozitivno mnenje. Naš proizvodni program je zanesljiv in trden. V tehnologiji in organiziranosti smo na dovolj dobri stopnji. Na izzive časa pa, kot sem že rekel, bo potrebno odgovarjati.

Pogovarjal se je Stane Korenjak

Zlati jubilej Kovinoplastike

Obeležitev 50-letnice Kovinoplastike Lož d.d. in otvoritev razširjenih poslovnih prostorov v Ložu in otvoritev distribucijskega centra na Uncu se je dne 26. novembra udeležilo veliko število gostov iz gospodarskega, poslovnega in političnega življenja. S svojo prisotnostjo so dali priznanje uspešnemu kolektivu, ki je ponos Notranjske. V prvi vrsti sedijo (z leve proti desni) Miloš Kovač, podpredsednik Kovinoplastike; Jože Tišler, dolgoletni uspešni direktor in sedaj predsednik nadzornega sveta Kovinoplastike; Jožko Čuk, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije; Siegfried Riegel, dolgoletni predsednik uprave Roto Frank; Lojze Mazij, sedanjí predsednik uprave Kovinoplastike; France Cukjati, predsednik državnega zbora republike Slovenije.

V Dolini miru tudi »norec« počiva

DA IMAMO TUDI V OBČINI BLOKE SVOJO DOLINO MIRU, SEM ZVEDEL ŠELE LETOŠNJO JESEN PRI LOJZETU SELJAKU NA LOVRANOVEM. DOLINA MIRU, KI SEM JO PRED DNEVI PREMIERIL SKORAJ V CELOTI, SE VIJE OB GRADIŠČICI VSE OD ERJAVCOVEGA MALNA, JERŠANOVSKÉ ŽAGE, STARÉGA MALNA, NEKDANJE ZAJČEVE ŽAGE, SELJAKOVE KOVAČIJE, PRHAJEVEGA MLINA, NEKDANJE MOŽAKOVE IN STEBROVE ŽAGE, KOROŠČEVE ŽAGE IN MLINA, BOČKOVE ŽAGE IN MLINA, HITENJSKE ŽAGE IN FUŽIN DO GRADIŠKE ŽAGE, KI JE BILA ČISTO PRI IZVIRU GRADIŠČICE.

V tem na videz majhnem, vendar nepredvidljivem potoku, se že stoletja skriva velika vodna moč, ki so jo in jo nekateri še vedno koristno izrabljajo. Neža Korošec iz Erjavcovega malna, v začetku letošnjega oktobra je dopolnila 92 let, se še dobro spominja, da je bilo nekoč ob Gradiščici kar 13 mlinov in žag, ena kovačija in ena fužina. Zdaj od vseh osmih žag občasno zahropejo le še tri: Prhajeve, Stebrove in Bočkove. Med petimi mlini pa se oglašajo še Bočkovi.

BOČKOVA ŽAGA IN MLIN

Zakaj se v mlinu vse dvakrat pove?

Pred desetletji je bila Gradiška žaga prva pri izviri Gradiščice, pod njo Fužine. Tretja je bila Hitenjska žaga s šestimi lastniki, zato so jo imenovali tudi partnerska žaga. Zdaj tam nastaja počitniška hiša znanega cerkniškega mojstra fotografije Jožeta Žnidaršiča – Bajčka, za katerega pravijo, da je še vedno, kljub spoštljivim letom, sposoben zelo hitro povečati vsako družino. Na

in Šegi, pri Petriču ob Lipsenjšici pa njihov mlin varuje sv. Janez Nepomuk. Vsi ti zaščitniki mlinov so v mlinih našli svoj kot potem, ko so vaščani v Žerovnici obnovili svojo cerkev. Sta Bočkov mlin in žaga brez svetnika? Kdo ve, kam so ga skрили njihovi predniki, Tone in Vida ne vesta zanj. Zagotovo pa je, katerikoli že je, svoje delo doslej dobro opravil.

Kmetje sejejo vedno manj žit in Bočkov mlin bi že zdavnaj odhropel svojo pesem, če si ljudje iz bližnje in daljne okolice ne bi zaželeli kruha iz doma pridelanih žit.

Pred nekako tridesetimi leti so v Bočkovem mlinu še imeli tudi stope za phanje prosa in ječmena. Žira niso nikoli mleli, makonco pa! Nazadnje pred nekaj leti, ko si je kruh iz makonce zaželel

Bočkova žaga in mlin

Vsi nekdani mlini, fužina, žage in kovačija so po nekakšnem naravnem zaporedju, od Gradiške žage pa vse do Erjavcovega malna, vsak na svoj način koristili to vodno moč in se med seboj zaradi vode niso nikoli skregali ali bog ne daj celo tožili! Zakaj? Morda jim je vroče glave in ihto ohladila mrzla voda in dolina, po kateri so morali koračiti do sosedov. Da je dolina ob Gradiščici zares Dolina miru še sedaj, potrjujejo mobiteli prišlekov, ki jih tudi signal ne najde.

Gradiščica, ki je eden izmed številnih hudourniških pritokov Cerkniščice, nekateri domačini ji rečejo tudi Trojiščica, je pod vasjo Slugovo tudi mejna voda med bloško in cerkniško občino. Vse te našteje žage in mlini ter fužina in kovačija spadajo v občino Bloke, Gradiščica pa je le na približno kilometer dolgem vodotoku, tam pod vasjo Slugovo, tudi mejni potok med obema občinama.

Tone Pirman, žagar

sliki seveda, da ne bo nevšečne pomote.

Tako zdaj koriti Bočkove žage in mlina prvi sprejmeta izvirno vodo Gradiščice. Pri Bočkovih domačiji je bil morda že pred dvesto ali celo več leti najprej mlin. Zdajšnja gospodarja mlina in žage sta Tone Pirman in žena Vida, ki ju domačini poznajo le kot Bočkova, zato imata tudi mlin in žaga njuno ime. Oče Toneta Pirmana, Janez mu je bilo ime, je kupil Bočkovino z mlinom že davnega leta 1907. Leto zatem je že v sosesčini mlina stala žaga venecijanka na en list. Tudi do letošnjega decembra se pri Bočkovih v mlinu ni kaj dosti spremenilo, žagi pa je zdajšnji gospodar Tone dodal še dva lista. Tudi nekdanja dotrajana lesena korita je zamenjal z betonskim in dodal turbino.

Ponekod na Notranjskem, posebno še ob Žerovniščici in Lipsenjšici, imajo vsi mlini svojega hišnega svetnika, zaščitnika mlina ali varuha. Kipe sv. Janeza Nepomuka, sv. Matija, sv. Jožefa, sv. Andreja itn. imajo pri Debevci, Mavku, Šilcu

Vida Pirman, mlinarica

inženir Franc Palčič iz Metulj.

Ko se je bližal čas kolin, so stope komaj zmogle »predelati« velike količine prinesenega prosa in ječmena, se spominja Vida. Mlinsko kolo se je vrtelo noč in dan, nikoli pa ob nedeljah in praznikih, kajti takrat se z vodo ne dela, kot se z vodo ne dela na dan sv. Florijana (4. maja). To so in verjetno ponekod to kovači še vedno spoštujejo, meni Vida.

Tone Pirman si bo prihodnje leto aprila naložil deveti križ, mesec zatem pa bo Vidi 77 let. Kljub letom in vsem »dobrotam«, ki sta si jih v dolgih letih nabrala v mlinu, žagi in na kmetiji, sta še dokaj čila, le sluh jima je nekoliko opešal, sicer pa to nekako sodi med poklicne bolezni mlinarjev, saj se mora nemara zato vse v mlinu povedati dvakrat.

Oba s Tonetom sva kar dobro gluha, pove zgovorna žena Vida, ampak on je poleg tega še pozabljiv. Toda kljub temu da žena slabo sliši, doda

Tone, dobro kot nekoč sliši, če se v mlinu pod nama dogaja kaj narobe!

Seveda se Tone in Vida med seboj pogovarjata zelo glasno, morda kdo misli, da se kregava, pravita. Včasih pa se zgodi, pravi Tone, da se jaz z njo pogovarjam o dilcah, ona pa o kamilcah, a na koncu se vse lepo zmeniva.

Pravijo, da so mlinarji tatje, silim z vprašanjem v Toneta. Tako pravijo ljudje, vendar jaz zaradi tega nisem bil še nikoli zaprt, je pa res, da se mlinarju na klobuk in mlinarici na obleko vedno prime kaj moke, pove Tone, kot v opravičilo za moko, ki se je nekje v mlinu zgubila.

STEBROVA ŽAGA

Spalnica namesto mlina

Poleg zdajšnje Stebrove žage je bil nekoč tudi mlin, ki se je držal hiše. Imel je dva mlinska

Pepca Intiharjeva

kamna in stope. Zdaj mlina že nekako trideset let ni več in mlada družinica Stebrovega Danijela si je tam uredila spalnico in shrambo.

Prejšnji gospodar Janez Intihar že 12 let počiva na pokopališču pri Sveti Trojici, Danijel pa je tako že tretja Stebrova generacija gospodarjev, ki nadaljujejo družinsko žagarsko tradicijo. Koliko časa še? Če se ne bo v naši deželici kaj korenito spremenilo, bo odhropla tudi ta žaga, vendar kot pravi Danijel, bo za lastne potrebe in prijatelje vedno znova oživela.

Danijelova mama Pepca se je pred več kot pol stoletja prisojila z Ulake k Stebromim. Dobro se spominja, da je bila moževa mama Neža zelo spretna v mlinu in še veliko bi lahko naredila, pa kaj ko so prišla leta, ko ljudje niso več toliko sejali žit. Mlinska kolesa so stala in mlin je nenehno zahteval popravila, tako da ...

Čeprav je bilo življenje v tej dolini, ob tem po-

Danijel Intihar

toku, vse prej kot lagodno, smo pri hiši vedno spoštovali in se veselili vseh praznikov. Novi časi pa prinašajo vedno znova kaj novega, pa ne vem, če je to zares najboljše, je še dodala, prislonjena na kmečko peč, ob pogledu na tri vnuke, stara mama Pepca.

PRHAJEV MLIN IN ŽAGA

Mlin Tončke Prhajeve

Ob stari Prhajevi hiši je bil nekoč mlin, daleč naokoli znane in spoštovane mlinarice, Prhajeve Tončke. Mlinarskih veščin se je kaj kmalu naučil tudi njen edinec Milan. S »kunštjo«, kot pravi se je lotil v mlinu tudi najtežjih opravil, med katera zagotovo sodi tudi klepanje kamnov. Posebnih orodij se v mlinu ne potrebuje, toda v nobenem mlinu ne gre brez posebnega kladiva za klepanje kamnov, za katere se ve, da so »črni« kamni trdnješi in tudi delo nekoliko zahtevnejše.

Že od mladosti slepa Nežka Korošec

Pri Prhajevih se pišejo Žnidaršič. Milan že od rojstva, žena Slava pa od leta 1959, ko je prišla na Prhajevo domačijo in z možem Milanom družno nadaljevala mlinarsko obrt vse do leta 1975.

Leta 1967 sta Prhajeve dobila tudi obrtno žagarsko dovoljenje in ob hiši je začela delati žaga venecijanka na štiri liste. Komaj leto zatem je žagi že priskočila na pomoč turbina, ki doslej še ni odrekla poslušnosti.

Gospa Slava Prhajeve si je prislužila »penzijo« v bližnjem obratu Iskre v Cajnarjih, mož Milan pa na svoji Prhajevi žagi. Z žagarsko tradicijo Prhajeve žage pa zdaj nadaljuje njen sin.

»ERJAVCOV MALN«

Skoraj 90 let v malnu

Za Prhajevim mlinom ob Trojiščici še stoji nekdanja Seljakova kovačija. Za njo sta bili ob po-

Zakonca Žnidaršič. Slavka in Milan

toku še Zajcev in Stari mlin ter Jeršanovska žaga, ki zdaj le še spominjajo na nekdanje življenje v tej dolini. In čisto na koncu te doline, ki še spada v občino Bloke, je »Erjavcov maln«. Tudi ta je že odpel svojo pesem mlinskih koles, kamnov in stop. V njem je »petrolejko« sveta ugledala tudi Nežka Korošec. Tako sta se pisala njena starša in otroci. Kaj malo domačinov in okoličanov je vedelo za njihov priimek, za »Erjavcov maln« pa veliko.

Rodila se je oktobra leta 1912 in kot sama pravi, je bil njihov rod tretji, žal pa tudi menda zadnji mlinarski. Nežkini sestre ter starši so večino svojega časa namenili mlinu, mletju in ljudem. Erjavcovi iz malna pa so bili znani tudi kot izjemni peki potic, piškotov in drugih dobrot. Nežki pa je bilo zaupano polje in živina. Slepota je bila njena najhujša nadloga, vendar je kljub tej in drugim nadlogam v mlinu preživela celih 86 let. Potem ko ji je umrla še sestra Francka, je s svojo samoto in slepoto ter delom za domačim ognjiščem in na

Seljakova domačija in kovačija iz leta 1904

polju preživela celih 24 let.

Zdaj za Nežko že šest let dobro skrbijo pri Ponikvarjevih v vasici Sleme. V prostorni, topli in zračni kmečki hiši ima Nežka svoj kot. Na vedno sveži in čisti posteljnini ji noč in dan dela družbo radio, ki ga ima vedno naravnega na njeno slušno moč, kar pomeni, da kar posluša Nežka, posluša cela družina.

Ja, vendar Nežka ni samo poslušalka, ampak zna določene »radijske neumnosti in zmote« tudi pokomentirati.

Pri hrani ni izbirčna, jem vse, kar mi dajo, je bila nekoliko hudomušna, vendar domači pravijo, da ji še vedno najbolj tekne močnik z mlekom, kot tudi domača hrana.

Nežka večino časa preleži ali presedi na svoji postelji. Težko hodi, vendar ko je potrebno, ji domala vsi v Ponikvarjevi domači priskočijo na pomoč. Rečejo ji botra, kar tudi nečaku Ivanu je, in to Nežki še posebno godi.

Nedeljske in vse druge maše Nežka posluša po radiu. Nobena ji ne uide. Nazadnje je bila pri maši pri Sveti Trojici pred nekako desetimi leti, ko so jo noge še kar ubogale.

Vprašam jo o božičnih, novoletnih in drugih prazničnih dneh, ki se jih Nežka še dobro spominja. Vsi so bili lepi, je dejala. Žal pa v njenih slepih očeh nisem uspel zaznati kančka sreče, ki je v njej ob pričakovanju letošnjih praznikov zagotovo ždel.

SELJAKOVA KOVAČIJA

»Norec« jim je bil v veliko pomoč

Da so pri Seljakovih imeli tudi žago, ve le malo Bločanov, kajti žaga je prenehala z delom že pred letom 1900. Zdajšnji gospodar Lojze Seljak pove, da so njegovi predniki, gospodarji kmetije in kovačije, prišli iz Poljanske doline. Njegovega staremu očetu je bilo ime Matevž. Bil je mojster kovaške obrti in daleč naokoli je bil znan in cenjen izdelovalec sekir, cepinov, plenkač, motik itn. Kar nekaj desetih Bločanov se je z njegov-

imi sekirami in plenkačami podalo na delo čez veliko lužo. Veliko Seljakovega orodja iz njihove kovačije pa so v Ameriko pošiljali po pošti. Bila so leta, ko je v kovačiji delalo tudi do pet kovačev in za vse je bilo dela čez glavo. V veliko pomoč pa je bil kovačem velik in težak »norec«, kladivo, ki se ni ustrašilo najtršega železa, le Trojiščica je morala priti do njegovih vzvodov dokaj spočita, kajti ta voda je poleg »norca« poganjala tudi meh in brus.

Lojze Seljak

Za Matevžem je kovačijo prevzel sin Janez, oče zdajšnjega gospodarja Seljakovine in kovačija je nadaljevala svoje delo vse do leta 1942. S smrtjo kovača Janeza Seljaka se je umiril tudi »norec«. Sin Ivan je kanil v letih po drugi svetovni vojni nadaljevati z očetovo kovačijo. V Žireh se je celo izučil za mojstra kovaške obrti, nad katero pa je spričo tedanje gospodarske politike kaj kmalu obupal. Od takrat pa »norec« v Dolini miru spet počiva, kot počivajo številna kovaška orodja in pripomočki, ki jih hrani Lojze, ter čakajo na »boljše« čase, ki so očitno že bili in žal tudi minili.

Tone Urbas

Seljakova domačija sto let pozneje sredi decembra 2004

Podpis pogodb o štipendiranju Štipendijska shema NKR

V ponedeljek, 15. 11. 2004, se je s podpisom tripartitnih pogodb zaključila uvajalna faza projekta Štipendijska shema Notranjsko – kraške regije, ki se je s strani RRA Notranjsko – kraške regije, d. o. o. pričela izvajati letos spomladi. Podpis tripartitnih pogodb o štipendiranju med RRA, podjetji in štipendisti predstavlja pravno podlago za pričetek izplačevanja kadrovskega štipendij iz naslova subvencioniranega sistema kadrovanja v Notranjsko – kraški regiji, pri čemer so se kot deficitarni kadri izkazali predvsem tehniški profili, kot so diplomanti strojništva, lesarstva in elektrotehnike, kar je glede na strukturo gospodarstva v regiji povsem razumljivo. Namen vzpostavitve te finančne sheme je partnerstvo javnih sredstev in sredstev gospodarstva, spodbujanje kadrovskega štipendiranja v regiji ter zmanjšanje odliva najboljših kadrov v regiji, kar je velika negativna značilnost Notranjsko – kraške regije. Na Regionalni razvojni agenciji so prepričani, da bo shema zaživela in da bodo v prihodnjih letih delovanja zagotovili sredstva, ki bodo omogočila tudi vključevanje dijakov in študentov podiplomskih študijskih programov. V študijskem letu 2004/05 je bilo iz naslova štipendijske sheme dodeljeno 12 štipendij za študente, ki prihajajo iz vseh občin Notranjsko – kraške regije.

Boštjan Požar

Rdeči križ na obisku

Roža med rožami

V OKVIRU RDEČEGA KRIŽA VSAKO LETO OBIŠČEMO STAREJŠE OBČANE, KI ŽIVIJO NA BLOKAH ALI PA V BLIŽNJI OKOLICI. NOVEMBRA SMO OBISKALI NEŽKO STRLE IZ TOPOLA, KI JE NOVEMBRA DOPOLNILA ZAVIDLJIVIH DEVETDESET LET. DOLGO ŽIVLJENJSKO POT, KATERA NI BILA VEDNO POSTLANA Z ROŽICAMI, NAM JE RAZKRILA OB PRIJAZNEM KLEPETU. PRISLUHNIMO JI.

Nežka se je rodila 19. novembra 1914 kot deseti otrok v družini. Svoja mlada leta je preživela doma v Topolu. Njeni bratje in sestre so odrasli in se začeli ženiti in možiti – vsako leto nekdo, Nežka pa je takrat odšla v Škofjo Loko v službo. Kaj kmalu potem je prišla vojska in takrat se je vrnila domov. V domači hiši je bil takrat še njen brat, vendar je kmalu odšel z družino v Kanado. Hiša je bila med vojno požgana in trpeli so veliko pomanjkanje. Nekaj časa so živeli drugje, potem so pa začeli počasi obnavljati dom. Ostala je sama z očetom, saj je mama umrla.

Oče je bil zelo bolan (umrl je leta 1962) in kar težko je bilo shajati, saj sta imela nekaj živine ter veliko dela. Leta 1969 se je vrnil po šestnajstih letih domov brat iz Kanade in z njegovo pomočjo je bilo življenje na kmetiji malo lažje. Skupaj sta popravila tudi hišo, tako za silo. Tudi on je bil precej bolan in je nato umrl leta 1980.

Tudi Nežki ni prizanesla bolezen. Od 1952. pa do 1962. leta je več časa preživela po bolnišnicah kot doma. Kot pravi, so jo zelo »fajn«
zdravili.

Misli, da so bili doktorji prej boljši. »In od takrat m naj trajba it več u bolnco, pa b muogla it še vsake tuolko, pa nječm it!« pravi.

Sama se ni poročila, željo po poroki pa je imela. Na vprašanje, če je imela fanta, je odgovorila: »Mejnde.« Pozneje nam je povedala, da je njen dragi umrl v vojski.

Današnja mladina se ji zdi manj spoštljiva, kot je bila prej. »Zdej grejo pa naprej pa nazaj. Kar je zdej th tamladh – leti kar ke u tri dni!« pravi s smehom na ustih. Ko je bila ona mlada, so vedno hodili plesat ob nedeljah popoldne. Ampak njena mati je bila zelo stroga – če je pol ure zamudila, je bilo že narobe. »No kaj, ampak pu ure je hitru mnilu.«

Od hrane ima najraje kisel stročji fižol. Drugače je vedno jedla vse, saj hrane ni bilo ravno v izobilju. Sedaj pa je samo takrat, ko je zdrava – če je bolna, potem ji nič ne diši.

Zelo rada ima rože in to se takoj opazi – kuhinjsko mizo je krasila božična zvezda. Enkrat ji je

Nežka Strle

oče rekel: »Al je tuolku rož, de ne vidm skuz okna vn!« Potem je pa enkrat še ven in je ena roža padla z okna na tla. Hitro je pritekel v hišo. »Pejd hitru vn, ena ruoža je duol pala!« In potem ni nikdar več rekel besede čez rože.

S sosedi se dobro razume in pravi: »Vas je složna.« Velikokrat si pomagajo med seboj in to je zelo pomembno. Kot pravi, ni osamljena, saj pridejo velikokrat ljudje k njej na obisk. Komaj čaka, da kdo pride in je deležen njenega gostoljubja.

Pogovarjali smo se: Anton Križ, Marica Zgonc in Tadej Pavlič

AVTOTRADE d.o.o., Vrhnika

Na novega leta dan odženi vse skrbi stran,
široko se nasmej v prihodnost poglej!

Ob zaključku leta se zahvaljujemo vsem našim strankam in poslovnim partnerjem za izrečeno zaupanje. Vsem skupaj pa želimo vesele božične praznike in zadovoljstva polno novo leto 2005!

Kolektiva podjetij Avtotrade d.o.o., Vrhnika in Gostišča Bajc

Jesensko nedeljsko dopoldne na svežem zraku

Med zeleno bratovščino

Piše: Miha Mišič, foto: Simon Korenjak, Matej Kljun

VELIKOKRAT SEM SE SPRAŠEVAL, ZAKAJ SE LOVSKO »DRUŠTVO« IMENUJE DRUŽINA ALI PA BRATOVŠČINA. SMEŠNO BI BILO NAMREČ, ČE BI NAD VHODOM V TELOVADNICO PISALO »ŠPORTNA DRUŽINA« ALI PA, DA JE IZLET ORGANIZIRALA »TURISTIČNA BRATOVŠČINA«. PRI LOVCIH JE DRUGAČE. SO PRAVA DRUŽINA, POVEZANI. ČEPRAV NOSIJO OROŽJE, IMAJO ŽIVALI RADI. IN VSAK LOVEC DOBRO PREMISLI, PREDEN USTRELI. PRAV ZARADI TEGA SE JE NAJBRŽ PRIJELA TISTA LJUDSKA: »TA JE PA LOVSKA!« NARAVA, PRESTRAŠENE ŽIVALI, OBČUTEK PRIPADNOSTI IN LE VČASIH VONJ PO SMODNIKU, TO JE STRAST.

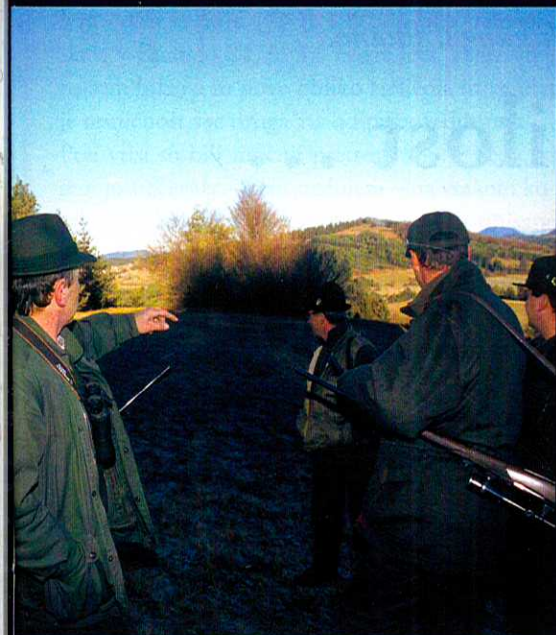
Puško dam na ramo ...

lovovodja. Njegovo delo je bilo, da se podrobno seznani s terenom, pridobi čim več informacij o tem področju, mogoče celo ve, katere živali so tam. Kasneje mi pove, da teren dobro pozna in da težav ne bi smelo biti. Lovovodja na pogonu odgovarja za bratovščino. Po končanem raportu se usedemo v avtomobile in gremo. Prvo zbirališče je že obsijano s soncem. Psi so že nestrpni, tudi lovci mencajo in želijo čim prej začeti nalogo, za katero so usposobljeni. Začne se razporejanje. Polovica lovcev gre na zgornjo stran, ostali se bomo razporedili spodaj. »Značilna razporeditev pri pogonu je v obliki podkve,« razloži Lojze, ki popolnoma obvlada situacijo. Skupinica se počasi pomika proti svoji točki in kar naenkrat nastane tišina. Nihče nič več ne govori, sliši se le lomljenje vejic pod nogami. Kar je za gasilce ogenj, je za lovce gozd. Gozd je njihova avtoriteta, spoštujejo ga in predvsem ne želijo moti prebivalcev gozda. »Najpomembnejše pri razporeditvi strelcev je, da se vidijo. Težko je namreč ustreliti, če ne veš, kje stoji tvoj prijatelj,« zašepeta Lojze. Med seboj se pogovarjajo s kretnjami. Nenazadnje se tako poznaajo, da so besede včasih odveč. Predsednik se odloči, da gre na zadnje mesto, midva z Lojzetom eno prej. Ko se ustaviva na mestu, kjer bova čakala, si ogledava položaj. »Če bova streljala, bova tule, naravnost. Drevesa so dovolj redka, da bi bil zadetek popoln,« glasno razmišlja vodja pogona. Položi nahrbtnik na tla, prisloni puško na smreko. »Če bi bil kje v bližini štor, bi se usedel nanj, tako pa bom uporabil svoj stolček,« in na plano privleče majhen, priročen, zložljiv stolček. Ko nalašč za jago. Pogled mi ne prestando uhaja proti puški. Zastava, »enocevka«. V žepu ima Lojze patrone. Roko je imel tresočo, ali je bilo od mraza ali od česa drugega, ne vem. Padel mu je na tla. Ko je vse pripravljeno, pogleda na uro in reče: »Zdaj se pa začnemo!« Res, čez nekaj trenutkov se zaslišijo vzkliki, ki naznanjajo, da so gonjači pričeli s pogonom. Glasovi, trije, so vedno bližje. Fantje, vodniki psov, so oblečeni v svetlo rdeče majice, da jih lahko vidimo že na daleč. Nekaj začne šumeti in Lojze že drži svojo puško. »Aha, pes nekaj voha.« Utrip se poveča, usta so odprta in ušesa napeta. Skozi tišino režejo vzkliki gonjačev. Taktika je

Zelena barva je njihov zaščitni znak. Če se prvič z njimi odpravljáš v gozd, potem je kaj kmalu jasno, zakaj. Biti lovec je poslanstvo. To ni streljanje kar povprek, kot si mogoče predstavljajo otroci v osnovni šoli. Hkrati je biti lovec tudi odgovornost. Živali, ki so ranjene, obstreljene ali bolne, niso več sposobne boja za preživetje. Najbrž ni na svetu ljudi, ki bi imeli gozdne živali bolj radi kot lovci.

Na lepo nedeljsko jutro smo se zbrali pred novovaškim lovskim domom. Prvo zbirališče je bilo v prostoru, kjer ponudijo kavo in kratko spodbudo. Ko predsednik vstane od mize, mu sledijo vsi. Brez besed. Še psi gonjači vedo, da to pomeni, da se odpravljajo na nalogo. »Danes bom opravili dva pogona,« lovce seznani današnji

Poleg strategije je pomembno tudi razvrščanje lovcev.

taka: če so strelci postavljeni v podkev, potem gonjači pričnejo pri rogljih in poskušajo žival pognati v past. Toda tokrat se zgodi nekaj neobičajnega. Lovci v svojem žargonu temu pravijo, da je »udarila kontra«. Lepa srna priteče v nasprotni smeri, kot bi bilo običajno. Ostaneva mirna. Opazujeva jo. Zdrava, hitra in prestrašena. Sam bi najbrž vsaj nameril. A dolgoletne izkušnje in trezen razum lovcem kažejo, da če ni popolnoma gotovo, potem raje ne streljajo. »Srna danes ne bomo,« prišepne Lojze in spusti puško. Preplaval me je zanimiv občutek. Nenadno je gozd njeno prebivališče. Mogoče je srna postala kakšne tri sekunde, tako da sva jo oba dobro videla. Glasovi gonjačev odmevajo, vedno dlje so in naposled jih ne slišiva več. Prihaja tudi predsednik. »Veš, ko sem bi mlajši in je še naš stari ata hodil na lov, sem ga vedno čakal doma, za mizo. Ko je prišel domov, sem ga vprašal: »Kako je bilo, ata?« in mi je odgovoril: »Videli smo!«

Najbrž sem slišal tudi kakšno »lovsko« in še danes ne vem, če je res. Pa je vseeno lepo slišati, kako je nekdo ustrelil lepo košuto pa zajca, lisico ali pa prašiča. Seveda ne bo povedal, kolikokrat ga je zgrešil. In še dobro se spomnim, kako je Jože takrat, ko je ustrelil medveda, dejal, da ga je hodil čakati, tako kot nekdanja svoja žena pod okno. Če ni to ljubezen!

Ko se želodec oglasi, klobasa ga umiri

Najpomembnejši na pogonu so psi gonjači in njihovi lastniki (v rdečem)

Lovci imajo čestokrat privilegij Bloke videti v njihovi najlepši luči

Oj lovec pa na štoru sedi, nabito puško v rokah drži, pa čaka na njo, da ustrelil jo bo, če le prikazala se bo ...

INFO KOTIČEK

Informacije:

LD Nova vas, predsednik Franc Hiti
(031/317 902)

Ali ste vedeli?

- Letno je odobren odstrel okoli 100 srn na Blokah. Kar tretjino od tega jih (evidentirano) zbijejo avtomobili. Številki 100 se lovška družina še zdaleč ne približa, saj je vseh izgub (pogini, zveri, psi, promet in odstrel) okoli 80.

- Že dve leti zapovrstjo so na Kmečkih igrah (igre.bloke.si) pripravili naši lovci zelo atraktivno razstavo lovskih trofej. Nekaj fotografij si lahko ogledate na spletnih straneh.

Sestra Vesna Hiti, Mukungu, Ruanda

Skrivnost božičnega praznika

Nekoč v nekem kraljestvu kralj ni verjel pripovedovanju svojih služabnikov, da njegovi podaniki živijo v revščini in mnogi celo v nerazumevanju drug z drugim. Kako naj to zazna, ko pa živi v razkošni palači, kjer ima vsega v izobilju. Neki modri svetovalec mu je predlagal, naj se preobleče v popotnika in naj gre med svoje podanike gledat, kako se jim godi. Kralj je to storil in je neopazno prehodil vse svoje kraljestvo in živo občutil vso duhovno in materialno bedo svojega ljudstva. Od tedaj naprej je vladal predvsem kot dobrotnik.

Morda smo tudi mi podobni temu kralju, ki v vsakdanjem blagostanju in zunanjem prazničnem blišču ne zaznamo duhovne stiske ali materialnega pomanjkanja naših bližnjih ali tistih daleč od nas – v misijonu sestre Vesne, ki je gostja Bloškega koraka.

Naj bodo vsi, ki so potrebni naše pomoči od blizu ali daleč, in jim lahko delimo od svojega, deležni naše pozornosti, tople besede in vzpodbude, molitve in materialne podpore. V Afriki je veliko pomanjkanje hrane in revščina, v Evropi pa bolj duhovna beda.

Tudi božični prazniki so razprti med revščino betlehemskega hlevčka in bliščem treh kraljev. Ob veselju, ki nas navdaja ob rojstvu božjega deteta, si skušajmo odgovoriti na vprašanje: »Kdo je bogatejši, tisti, ki veliko ima, ali oni, ki veliko daje?«

Vsem bralkam in bralcem Bloškega koraka želim blagoslovljene božične praznike in trden korak skozi prihodnje leto!

Lojze Hostnik, župnik

Vse je milost ...

BLOŠKI KORAK JE ZARES ČUDOVITO GLASILO IN Z VELIKIM VESELJEM GA PREBIRAM. VRAČA ME V NEPOZABNA LETA OTROŠKE SREČE. V DUHU OBJEMAM ZELENE HRIBE IN ZLATA POLJA, V SPOMIN SE MI PRIKRADEJO MNOGI DOGODKI, KI JIH JE ŽIVLJENJE POTISNILO V POZABO. TODA V SEBI LJUBOSUMNO HRANIM TO SVETO ZAVEST, DA SEM BLOČANKA.

Ali je potrebno, da se predstavim? Morda za nekatere. Luč sveta sem zagledala natanko pred pol stoletja v prijetni vasi Hudi Vrh, kjer se hiše tesno stiskajo pod okriljem podružnične cerkve svetega Miklavža. Najlepsi spomini me vežejo na domačo vas, na dobre ljudi in na vse tisto lepo, kar otrok lahko doživi.

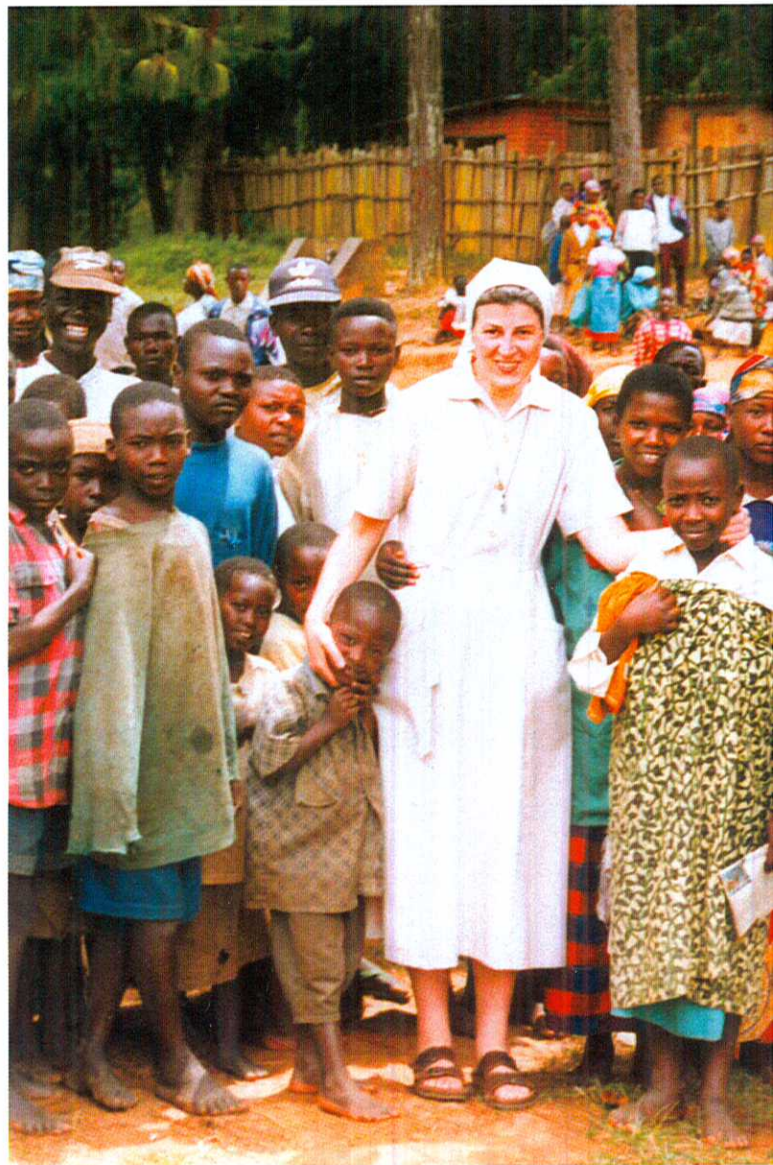
Osnovno šolo sem obiskovala v Novi vasi v tistih časih, ko politično okolje ni bilo naklonjeno verskemu življenju. Otroci smo se radi zmuznili k verouku, kjer nam je gospod Andrej Makovec z ljubeznijo kazal pot k Bogu in njegova sestra Ivanka mi je bila kakor ljubeča mama, ki me je zvesto spremljala na poti življenja. Njen zgled je v meni prebudil hrepenenje po duhovnih vrednotah, ki mi jih dom na žalost ni dal. Morda mi je bilo 10 ali 11 let, ko sem se prvič srečala z redovnicami.

Pojma nisem imela, kaj je to posvečeno življenje, a že takrat se je v moje srce nekaj močno zarezalo: posvetiti se Bogu, darovati se bližnjemu. Kako čudovito je to! Sem mar slutila, da je to začetek Božje avanture, v katero me bo On sam vodil in mi odpiral neznana obzorja svoje ljubezni? Res da mi je Bog sam položil v dušo nekaj, kar me je zaznamovalo že kot otroka: čut za bližnjega in odprto srce za pomoč vsem tistim, ki so v stiski. Že zgodaj sem se spoznala z usmiljenkami, ki so izhajale iz bloške župnije, a jih je vrtnec komunističnega režima raztepel po vseh koncih nekdanje Jugoslavije in še daleč čez mejo. Boj za poklic je bil trd, saj sem v svoji odločitvi morala hoditi proti toku in proti volji domačih.

Spetnajstimi leti sem odšla v Beograd. Kot pripravnica pri sestrah Usmiljenkah sem končala v Zemunu srednjo medicinsko šolo, vstopila v semenišče (novicijat) in bila nato kot

mlada sestra poslana leta 1976 na prvo misijonsko delo v Skopje v Makedoniji. Življenje v skupnosti in delo z ostarelimi v Domu počitka sta mi odpirala vse možnosti veselega darovanja. Bila so to leta neizmerne sreče in prekipevajočega razdajanja. Toda misel na misijone nekje v daljni Afriki ali Aziji mi ni dala miru. Že davno prej sem sanjala o tem: ponesti Njegovo ljubezen tistim, ki Ga ne poznajo ... Tudi pri tej odločitvi ni šlo brez težav. Predstojniki so mi rekli, da me potrebujejo doma ... Tako sem šla najprej skozi šolo vzgojnega dela pri naši mladini v Beogradu. Ob delu mi je nekako uspelo kočati študij na Višji medicinski šoli in na Inštitutu duhovnosti v Zagrebu. Vse te priprave so bile le odskočna deska za nove oblike darovanja.

Na intenzivnejše priprave za misijonsko delo

S. Vesna Hiti: »To so moji otroci«

sem odšla v Pariz 10. 1. 1991 in bila nato poslana v Ruando 24. junija istega leta. Pripravljena sem bila na to novo obliko življenja in vendar je resničnost vse drugačna od pripovedovanja ... Prvi vtisi so bili močni; pretresla me je beda, ki sem jo srečevala – in jo srečujem – na vsakem koraku. Velikokrat se spomnim na besede, pripisane našemu ustanovitelju v filmu »Gospod Vincencij«: »Kmalu boš spoznala, kako težka je ljubezen. Težja kot lonec juhe in polna košara ... Toda ohranila boš prijaznost in nasmeh. Ni vse v tem, da daš juho in kruh, to lahko store tudi bogati. Ti si mala služabnica ubogih, hči krščanske ljubezni, vedno nasmejana in dobre volje. Ubogi so tvoji gospodarji: videla boš, da so ti gospodarji strašno občutljivi in zahtevni. Toda čim grši in bolj umazani bodo, krivični in surovi – tem večjo ljubezen jim boš posvetila. Samo zaradi tvoje ljubezni in res, samo zaradi tvoje ljubezni ti bodo ubogi odpustili kruh, ki jim ga daješ ...«

Ruanda je čudovita dežela v srcu Afrike. Na področju nekoliko večjem od Slovenije živi več kot osem milijonov prebivalcev. Trdo življenje, beda, bolezni, zatiranje, etnični spopadi ...; to je njihov vsakdanji kruh. Ne bom se spuščala v podrobnosti političnega življenja, ne v brezno vsakovrstnega trpljenja. Že od vsega začetka sem med tistim na-

prelome, voditi porod ... Zaradi delovnih pogojev in materialnih sredstev je treba pozabiti na evropske principe dela. Tudi pogledi na zdravje so bistveno drugačni. Med ljudmi je še toliko praznoverja in zaupanja v mazače, ki iz ljudi le izvlečejo skromne prihranke ter jim onemogočajo, da bi prišli pravočasno do pravega zdravljenja. Težko je ohraniti mirno kri, ko prinese mati dojenčka vsega zanemarjenega in garjavega, da skoraj ni zdrave kože na njem. Da bi otrok hitreje rasel in napredoval, mu naredijo z žarečo iglo brazgotine po celem telesu. Te rane se pogosto okužijo in otroka prinesejo v dispanzer, ko je že prepozno.

Vsak dan se pred našim Zdravstvenim centrom zvrstijo pisane množice ljudi. Pridejo bolniki od blizu in daleč, otroci za cepljenje, nosečnice na pregled, mamice za porod, šolska mladina po zdravila proti glistam ... Okrog nas življenje kar mrgoli. Vsak prinese s seboj svoje stiske in potrebe, vsak išče odgovor na svoje pričakovanje. In na ta pričakovanja odgovarjamo, kolikor je v naših močeh in v merilu sredstev, ki so nam na razpolago. Trenutno je velika stiska za hrano. Letina ni bila nič kaj radodarna in ljudje so lačni. Morda se to malo nerodno sliši, a vendar je res! Da, ljudje še vedno umirajo od lakote! Zlasti otroci so žrtve pomanjkanja. Center za podhran-

vsaj nekoliko naučila živeti v zaupanju v Božje varstvo nad nami. Ob pomanjkanju vsenaokrog doživljam resničnost, da materialne dobrine pač niso bistvene za srečo.

Omenila sem dogodke iz leta 1994. Brez dvoma, da ne morejo iti v pozabo. Trpljenje, negotovost in popolna osamljenost so nas oblikovali. Spominjam se tistega dogodka, ko so sestre iz sosednje države prišle prvič do nas. Trenutka, ko smo morale zapustiti Ruando in naše otroke, ki smo jih tri mesece varno skrivale ... Spremljajo me spomini na tisoče bolnikov, ki so v Gomi umirali za kolero ... Objema me veselje tistih, ki so se spet lahko vrnili v Ruando.

Minevala so leta med upanjem, strahom in zaupanjem ... Počasi gre boleča zgodovina v pozabo. Življenje se obnavlja. Ruanda dobiva novo podobo, ki je vsekakor zaznamovana s preteklostjo, a hkrati z novim upanjem. Stare rane še vedno skelijo. Večkrat je slutiti v ozračju napetost in negotovost. Ali lahko govorimo o svobodi? Bojim se, da ne! Ne zakrivam si oči, a se tudi ne obremenjujem s politiko, ker to ne vodi nikamor.

Naše delo je vpleteno med bolnike, uboge, trpeče. V tem darovanju doživljam neizmerno srečo, pa tudi stiske in bolečine vseh tistih, ki jim trdo-

S. Vesna skrbi za otroke

jbolj ubogim ljudstvom visoko v hribih, ki živi iz dneva v dan in se bori za golo preživetje. Moje delo je predvsem v zdravstvenem centru, ki je krepko oddaljen od civiliziranega sveta. Do prve možnosti javnega prevoza je potrebno prepešati dobrih 40 kilometrov. Ljudje ne potujejo veliko. Me imamo za prevoz bolnikov v najbližjo bolnišnico močno terensko vozilo, ki zmore kljubovati blatu in vsakovrstnemu drsenju. V Kibuye prepeljemo bolnike, katerim je potrebna operacija ali drugačna medicinska pomoč, ki je tukaj ne moremo nuditi. Največkrat so to mamice, katerim je potrebno narediti carski rez. Za dobrih 40 kilometrov je treba računati tri ure vožnje, ki je v dežju povezana s strahom in trepetom.

Vsekakor je delo v naših razmerah dokaj zahtevno. Sestra mora znati praktično vse, kakor da bi bila zdravnik: pregledati bolnika, postaviti diagnozo, svetovati, predpisati zdravila, zašiti rane, imobilizirati

jene otroke je vedno poln. Če bi otroci v domovini vedeli, kaj imajo in če bi vsaj včasih pomislili na tiste, ki nimajo ničesar ...

Kljub vsemu je delo z ljudmi lepo; človek občuti globoko notranje zadovoljstvo tedaj, ko je rešeno življenje mame, ki ni mogla roditi; takrat, ko ti podari nasmeh podhranjeni otrok, ki je bil že na robu večnosti ... Vsak dan smo priče čudežem, ki jih na takšen ali drugačen način pripravlja Božja Previdnost. Smo le skromno orodje v Njegovih rokah!

Vsekakor so mi leta, ki sem jih preživel v Ruandi, leta milosti. Odkrivajo mi nova obzorja, drugačen pristop in pogled na življenje. Približala so me Bogu, približala bratom in meni sami. Ljudje me učijo živeti v nesebičnem darovanju, v skromnosti, v hvaležnosti za vse, kar vsak dan prinaša. V vrtincu krvavih dogodkov, ki so se zgrnili nad ta narod pred desetimi leti, sem se

Na dvorišču Zdravstvenega centra

ta življenja ne prizanaša. Trdno sem prepričana, da je moje mesto tukaj, dokler je to Božja volja. Ne domišljam si, da sem tukaj kaj naredila; kar je storjeno, je Bog storil po meni in v meni! Hvaležna sem Mu za vse! Njemu izročam svojo prihodnost in prihodnost tega naroda.

Morda boste prav okrog božiča prebirali te vrstice. On, ki se je rodil v revnem Betlehenskem hlevu, naj prinese svoj mir in svojo ljubezen v vsak bloški dom in v sleherno srce. Svoj blagoslov naj siplje na vse dneve novega leta, ki je pred nami, da bi bili res sveti in bogati v dobrih delih.

Še veliko bi lahko napisala ... Naj bo ta skromen prispevek v slavo Božjo!

Ko vas vse iskreno pozdravljam, vam lahko zagotovim, da tu, v srcu Afrike, misli na vas zvesto bloško srce!

Sestra Vesna Hiti, usmiljenka

Sv. Volbenk na Volčjem

Cerkev omenja že Valvazor, in sicer kot enajsto po vrsti med bloškimi podružnicami: »S. Wolfgangi in Wolffsbach«. Sodi med najstarejše bloške cerkve, čeprav sedanja zgradba mogoče ni v celoti tako zelo stara. V letih 1865 in 1866 je bila namreč cerkvena ladja povsem obnovljena in podaljšana, zvonik pa je ostal, zato daje vtis, da je nekoliko premajhen glede na dolžino preostale zgradbe. Cerkev je v osnovi baročna, dolga 13 m, zvonik pa ima okoli 15 metrov.

Cerkev je bila po tedanji prezidavi blagoslovljena 6. 5. 1866. Ta letnica je z latinskimi številkami zapisana tudi nad notranjimi vrati.

Oltar je le en sam, lesen. Napravil ga je Janez Šubic leta 1865. Za oltarjem sta napisa: »Majster tiga Altarja Janez Šubic Podobar in malar doma iz Škofje Loke 1865« ter »Janez Šubic Podobar in Malar 1865 doma v Š. Loki nago-renskim«.

V tronu je kip sv. Volbenka v pluvialu in s škofovsko pali-

vec je v svojih raziskavah župnijskega arhiva ugotovil, da je bil sedanji volčjanski križev pot kupljen leta 1858, imena slikarja pa ni mogel ugotoviti. Ko so 1870. leta v Münchnu kupili nov križev pot za faro cerkev, so prejšnjega namestili v cerkev na Volčjem.

Namesto stranskih oltarjev, za katere je cerkev premajhna, sta na stenah pred prezbiterijem dve oljnati sliki. Na levi je upodobljen sv. Tilen, na desni pa sv. Vincencij. Iz napisa na slikah se da ugotoviti, da sta nastali 1867, in tudi njun avtor je Janez Šubic.

Cerkev ima tudi bandero z oljnato sliko. Na eni strani je sv. Volbenk, na drugi pa sta sv. Tilen in Vincencij. Na sliki je napis: »F. Wutschl 1878«. Bandero je bilo obnovljeno 1982.

Kor je zidan in stoji na dveh kamnitih stebrih.

V zvoniku sta dva jeklena zvonova, težka 255 in 460 kg, ulita sta bila leta 1922 v KID na Jesenicah. Prejšnje bronaste zvonove je pobrala prva svetovna vojna.

Cerkev je tudi v novejšem času doživela več obnovitveno-vzdrževalnih del. Tako je bila 1982 obnovljena fasada z zvonikom (tedaj so tudi obnovili kapelico pri nekdanjem vaškem napajališču), 1987 je bilo obnovljeno ostrežje na cerkveni ladji. Tega leta je cerkev dobila tudi oltar, obrnjen proti ljudstvu, ki ga je napravil kipar Stane Jarm. Na oltarnem podstavku je upodobljena Marija z Jezusom, levo in desno pa sta reliefni podobi bloških delavcev: furman in terica lanu. Napis na oltarni mizi pravi: »Blagoslovi naše delo.«

Na korni ograji visi tudi moderna, precej abstraktna slika Marije z mrtvim Jezusom. Cerkvi jo je podarila družina Assejev, ki je imela na Volčjem vikend.

Pozimi 1997/98 je kipcju sv. Neže zaradi črvivosti odpadla glava. Na žegnanju tistega leta je župnik prosil za darove za obnovo oltarja, »sicer bo šlo vse v prah«. Naslednje leto je bil oltar lepo obnovljen in 25. 7. 1999 ga je škof Kvas že lahko blagoslovil.

Na Volčjem sta tudi dve kapelici. Že omenjena pri nekdanjem vaškem napajališču je nekaj posebnega, saj stoji nad vodnim izvirom. V globini kapelice se zbira voda, ki teče v korito, kjer so napajali živino, po vodo pa so hodili tudi vaščani. Izvir je služil temu namenu vse do leta 1968. V kapelici je bil kip sv. Antona Padovanskega (iz let 1908–1914) – po izročilu naj bi bil prvotno v njej kip sv. Volbenka. Žal danes tudi sv. Antona ni več – ukradli so ga leta 1997.

Pri Bahnetovi hiši pa stoji kapelica Lurške Matere Božje. Postavili so jo 1886 po zaobljubi Franca Modica.

Mogoče je zanimivo pogledati podrobneje, katere svetnike so si nekdanji prebivalci Volčjega in Nemške vasi (ti vasi spadata pod Volbenkov zvon) izbrali za svoje zavet-

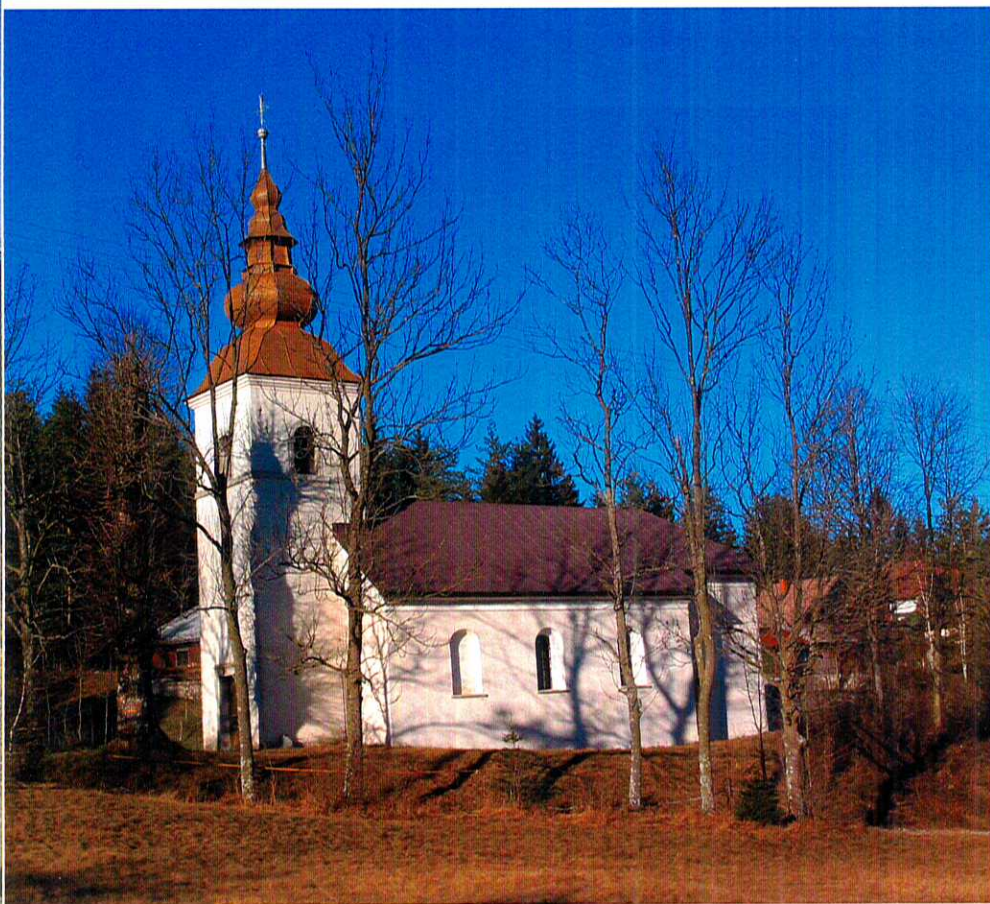
Cerkev sv. Volbenka na Volčjem

co. Ob strani en angelček drži Volbenkovo mitro, drugi pa cerkvico.

Na levi je sv. Mihael s čelado na glavi, s tehtnico in mečem. Na desni je sv. Rok s palico, z desnico pa kaže na rano na levem kolenu, pred njim je psiček, ki mu prinaša kruh.

Na vrhu oltarja je Mati Božja. Je v oblakih in žarkih. Levo od nje je sv. Jera s palico in predivom, desno pa sv. Neža z jagnjetom v naročju.

Cerkev ima tudi umetniški križev pot, ki je bil prej v župnijski cerkvi pri Fari. Nekdanji bloški župnik A. Mako-

V cerkveni opremi je MISAL (mašna knjiga) iz leta 1774

Pieta: darilo družine Assejev

Reliefna podoba Križanega z oltarne mize, delo akademskega kiparja Staneta Jarma

Pred leti obnovljen oltar sv. Volbenka

nike in priprošnjike. Sv. Volbenk goduje 31. oktobra – ker bi bil to precej pozen datum za žegnanje, je vaški praznik običajno prvo nedeljo v septembru. Volbenk je bil po rodu z Nemškega, živel je v 10. stoletju, bil je škof v Regensburgu in s tem odgovoren za misijonarjenje na Češkem. Nemška oblika njegovega imena se glasi Wolfgang. Nekaj časa je deloval tudi na Avstrijskem ob jezeru, ki se po tistem imenuje Wolfgangsee. V slovenščini je njegovo ime prevzeto tudi v obliki Bolfenk. V ljubljanski nadškofiji so mu posvečene tri cerkve. Je pa zavetnik rezbarjev, pastirjev, drvarjev, oglarjev, brodarjev in tesarjev; priporočali so se mu bolniki na očeh, proti bolečinam v trebuhu, krvotoku, ohromitvi, kapi, bolečinam v nogah in protinu.

Sv. Tilen – goduje 1. septembra – je poslovenjeno ime za sv. Egidija, pri nas je znan tudi kot sveti Ilj, v nemških deželah je znan kot Gilgen. Živel je v drugi polovici 7. in v zač. 8. stoletja, po rodu je bil Grk, živel pa je kot puščavnik v južni Franciji. Kot puščavnik se je hranil z zelišči in mlekom košute, ki je prihajala k njemu. Njegov grob v mestecu, ki se imenuje po njem, Saint-Gilles, je bil nekoč za Rimom in Kompostelo najbolj obiskana božja pot na krščanskem zahodu! Okoli 1100 se je njegovo čaščenje razširilo po nemških deželah in od tam tudi k nam – na Slovenskem so mu posvetili kar okoli 20 cerkva. Priporočali so se mu za dobro letino in živino, lepo vreme, proti ognju in kugi. Nekaterim je še danes priprošnjik proti boleznim raka.

Sv. Mihael

Priporočale so se mu tudi nosečnice in matere za srečen porod in zdravje otroka. Bil je zavetnik pastirjev in beračev. Upodabljajo ga s košuto ali srno (tako je tudi na Volčjem), s puščico v prsih (po neki legendi naj bi ga zadel zahodnogot-ski kralj Vambo, ki je zasledoval na lovu košuto, ta pa se je zatekla k Tilnu).

Svetnikov z imenom Vincencij je več – najbolj znan je verjetno Vincencij Depaul ali Pavelski, ustanovitelj lazaretov, ki goduje 27. septembra. Živel je v 17. stoletju. Vendar je na Volčjem upodobljen po vsej verjetnosti sv. Vincencij Ferreri, ki goduje 5. aprila. Bil je dominikanec (tudi na sliki na Volčjem je oblečen v značilno črno-belo opravo tega reda), spokorniški pridigar iz 14. stoletja, deloval pa je v glavnem v Španiji. V naši bližini mu je posvečena podružna cerkev na Bloški Polici.

Sv. Rok, ki goduje 16. avgusta, je priprošnjik v težavah s kužnimi in drugimi boleznimi. Živel je v 14. stoletju, po rodu je bil Francoz, svetništvo pa si je prislužil v Italiji, kjer je kot romar v Rim stregel obolelim za kugo, se pri tem sam okužil in ko se je zavlekel v gozd, mu je le pes bližnjega graščaka prinašal kruh ... Ozdravel je čudežno z angelsko pomočjo, ko pa se je vrnil v svoj rojstni kraj, so ga zaprli, ker so mislili, da je vohun, in je umrl v zaporu.

Sv. Neža, ki goduje 21. januarja, je bila priljubljena svetnica v baročem času. Bila je rimska mučenka, upodabljajo jo z jagnjetom, ki simbolizira Kristusa.

Tudi sv. Jedrt (Jera, Gertruda), ki goduje 17. marca, je bila priljubljena svetnica v kmečkem okolju. Živela je v 7. stoletju, bila je opatinja v kraju Nivelles blizu Bruslja. Velja za zavetnico vrtnarjev. Upodabljajo jo z opatsko palico in v temni redovni obleki, običajno je poleg tudi kaka miš. V stari umetnosti je bila to prisposoba hudobca, ki ga je opatinja uspešno premagovala – preprosti ljudje pa so te podobe razložili po svoje in so jo razglasili za zavetnico pred nadlogami teh poljskih in hišnih glodalcev ...

Nadaljevanje (3. del)

Trgovine na Blokah med vojno in po vojni

Stara Modičeva hiša, kamor je St. Lenarčič pred vojno preselil svojo trgovino in kjer je bila na desni strani stavbe trgovina Kmetijske zadruge Nova vas do novembra 1959

Tako izgleda nakupovalni center v Novi vasi danes

S to knjižico, ki jo je dobilo vsako gospodinjstvo leta 1941, so potrošniki lahko kupili meso v omejenih količinah in ne vsak dan. Kdo danes kupi samo 30 ali 15 dkg mesa?

213	
Nome e cognome del macellaio, l'indirizzo esatto o fittorio line in primex mesario in fočni naslov ali stampilico	
<p>JOSIP ZABUKOVEC MEAT NOVAYAS</p> <p>Libretto di acquisto della carne</p> <p>Nabavna knjižica za meso</p> <p>Nome e cognome del capofamiglia line in primex družinskega glavarja</p> <p><i>Terjancic Danilo</i></p> <p>Numero dei componenti la famiglia compreso il capofamiglia</p> <p>Stavilo družinskih članov vstaviti družinskega glavarja</p> <p>3</p>	
La data dell'acquisto Datum nakupa	La quantità della carne Količina mesa
4 IV	0'300
12 IV	0'300
19 IV	0'300
25 IV	0'300
2 V	0'300
9 V	0'300

Že kakšno leto pred vojno se je čutilo, da nekaterega trgovskega blaga primanjkuje. Tudi cene so rastle. Uvedena je bila racionirana preskrba za nekatere vrste blaga. Kaj je to, bodo rekli mlajši, ki dandanes kupujejo to in ono, kolikor hočejo, seveda, če imajo denar. Za današnji rod je to nerazumljivo. Oblast je namreč že leta 1940 uvedla nekakšne bone. S temi boni in seveda še z denarjem je lahko vsak kupil le omejeno in predpisano količino osnovnih življenjskih potrebščin.

Ko so aprila 1941 naše kraje zasedli Italijani, so uvedli živilske karte, kjer je bilo za vsako blago (npr. za moko, mast, olje, sladkor, sol itd.) določeno število točk. Prvo leto je bila oskrba kolikor toliko normalna, čeprav omejena. Že leta 1942 so Italijani te živilske karte dajali le prebivalcem Nove vasi in Velikih Blokh z bližnjo okolico. Prebivalcem oddaljenih vasi pa so te živilske karte ukinili. Namen tega je bil, da ta živila ne bi prišla v roke partizanov.

Takrat so omejeno delovale v Novi vasi le trgovine Stanka Lenarčiča in I. delavskega konzumnega društva ter v Velikih Blokah trgovina Karla Mazija. Stanko Lenarčič je leta 1939 svojo trgovino preselil s spodnjega konca Nove vasi v Modičevo hišo, ki še sedaj stoji (nekoliko drugačna) ob glavni cesti (glej sliko).

Po italijanski kapitulaciji (8. september 1943) so se Italijani umaknili. Trgovine pa so počasi nehale delovati. Oktobra 1943 so še Nemci pobrali vso robo, kar je je po trgovinah ostalo. S tem je vsaka trgovska dejavnost na Blokah popolnoma prenehala. Vsak se je moral zanjti, kot je vedel in znal.

Predvsem so ljudje pogrešali sol, kvas, olje in milo. Spet je zacvetel »šverc« kot v Krpanovih časih. Ljudje so naskrivaj hodili na Rakek, kjer so Nemci imeli močno utrjeno postojanko. Tu se je te stvari dalo dobiti v majhnih količinah. To so po skritih stezah prenesli na Bloke. Najbolj je bila dragocena sol, drugo so ženske nekako nadomestile. Namesto kvasa so pri peki uporabljale »droži« (iz moke in moštovih tropin pripravljen nadomestek), milo pa so kuhale iz loja in pepela ali iz lužnega kamna, če so ga imele.

Tudi po vojni je bila oskrba racionirana. Okrajni odbor na Rakeku je ustanovil podjetje NAVOD in nato po posameznih krajih NAPROZ-e (Nabavno-prodajne zadruge). Šele leta 1947, ko je bila ustanovljena Kmetijska zadruga v Novi vasi, se je začelo nekoliko trgovati, čeprav smo imeli do leta 1952 razne nakupovalne bone (kmečke, industrijske, živilske in turistične). Kupnino si plačal delno z boni in delno z gotovino. Trgovina v Novi vasi je bila v prostorih, kjer je sedaj oddelek Notranjske hranilnice in posojilnice.

Septembra 1955 je KZ Nova vas od Aleksandra Lavriča kupila nekdanjo trgovino, druga gospodarska poslopja ter zemljišča. V stavbi stare Lavričeve trgovine se je s prezidavami trgovina ne samo razširila, razširila se je tudi ponudba. To prenovljeno in razširjeno trgovino so odprli 29. novembra 1959.

Pozneje je ta trgovina doživela še marsikatero prenovitev in posodobitev, klasično prodajo so tudi spremenili v samopostrežno. Od zadnje večje prenovitve bodo v maju 2005 potekla 3 leta. Vse trgovke se več ali manj trudijo, da bi nam kupcem ustregle. Ampak stari ljudje so rekli: »Še Bog vsem ljudem ne ustreže!«

Če se spominjate, sem v prvem sestavku o bloških trgovinah zapisal, da je bilo leta 1935 v register vpisanih 22 bloških trgovin, sedaj pa imamo na Blokah samo to edino trgovino.

France Škrabec

Ob 90. obletnici rojstva

Pesnik Ivan Čampa – naš rojak

DNE 15. NOVEMBRA 1914 SE JE V NEMŠKI VASI NA BLOKAH RODIL IVAN ČAMPA. STAR KOMAJ DVE LETI IN POL JE IZGUBIL OČETA, KI JE PADEL KOT AVSTRIJSKI VOJAK NA SOŠKI FRONTI NA KRNU. MATI SE JE KMALU ZNOVA POROČILA, VZELA JE MOŽEVEGA BRATA DOMINA IN DRUŽINA SE JE ZAČELA RAZRAŠČATI.

Mlada leta v Nemški vasi, kjer je dvanajst hiš ždelo na položnem bregu, so se mlademu Ivanu za zmeraj vtisnila v spomin. Pojoča govoričica domače vasi ga je spremljala vse življenje. V Slovenčevem koledarju 1941 je zapisal, da so Bloke domovina čudovite govoričice, ki je klena kot zrnje, da je to njegov edini zaklad, ki ga je lahko odnesel v svet.

S sedmim letom je začel hoditi v šolo v Novi vasi. Šesti razred je zaključil z odličnim uspehom. V šoli in župnišču so rekli, da bi ga poslali v mestne šole. Tako se je vpisal na ljubljansko klasično gimnazijo, prebival je v dijaškem domu Marijanišče (sedaj DIC), maturiral pa je na III. realni gimnaziji v Ljubljani. Nato se je vpisal na pravno fakulteto.

To so bila težka leta za Ivana, saj se je preživljal le s skromno podporo tete Lenčke in s tistim, kar je zaslužil z instrukcijami in skromnimi honorarji. Pisal je pesmi, ki jih je objavljal v raznih revijah, v dijaškem listu Mentor pa je objavljal povest v nadaljevanjih o jadralskih letalcih, ki so se pred vojno vsako poletje na Blokah učili prvih letalskih veščin. Veliko je tudi prevajal iz svetovne literature. Prvo samostojno zbirko pesmi Iz belih noči je izdal leta 1938.

V tistih letih so se še vedno čutile posledice svetovne gospodarske krize, zato se knjige niso najbolje prodajale. Honorarji so bili nizki in neredno izplačevani. Zato je Ivan kot iznajdljiv Bločan zbral okrog sebe še druge takratne pesnike in pisatelje, ki so bili na začetku svojega ustvarjanja. Skupaj z Ivanom jih je bilo deset in ti so leta 1939 v Ljubljani ustanovili založbo Literarni klub. Pri tej založbi so člani izdajali svoja dela.

Kmalu za tem je Ivan izdal svojo prvo in žal tudi edino povest Mlin v grapi. V povesti pripoveduje zgodbo, kako Matic in Tonca doživita v mlinu v samotni Iški grapi tiho ljubezen in družinsko srečo s številnimi otroki.

Prišla so vojna leta. Ljubljano in del takratne Dravske banovine so zasedli Italijani. Kljub temu je Ivan ob koncu leta 1941 izdal svojo zbirko sonetov Šotor v zatišju.

Da bi se lažje posvetil svojemu pisanju, se je julija 1941 skupaj z družino vrnil na Bloke v rodno Nemško vas. Z njim je prišel tudi akad. slikar Riko Debenjak, ki je ilustriral vse Ivanove knjižne izdaje. Že avgusta 1941 pa so se vsi skupaj preselili v Novo vas, kjer je Ivan dobil stanovanje pri mojem očetu Jerneju.

Tu se je spravil na delo, saj je imel v načrtu, da dokonča nekatere povesti (Koliba ob Bloščici, Bloški mešetarji ...) in da izda še kakšno zbirko pesmi. Tudi Riko Debenjak ni počival. Kar naprej je hodil po Blokah s skicirko in iskal bloške motive.

Ampak takrat so bili za tako delo zelo neprijazni časi. V juliju 1942 se je začela italijanska ofenziva, ki je prečesala tudi Bloke. Italijani so vedeli, kdo sodeluje z OF. Eden od teh sodelavcev je bil tudi Ivan.

Italijani so mu poslali poziv, da se 16. julija 1942 zgloši v vojašnici v Velikih Blokah. Ko se je poslavljalo od nas, je rekel: »Saj me bodo le zaslišali in bom kmalu doma.«

Vendar za Ivana pot ni držala domov, ampak samo še ena: pot v močvirno dolino onkraj zahodnega pobočja Bloškega hriba. V zgodnjem jutru 27.

Ivan Čampa

Julija 1942 je bilo pod streli kruto končano življenje poeta Ivana Čampe. Z njim so bile končane tudi še nedokončane povesti in neizpete pesmi izpod njegovega peresa.

Prav bi bilo, da se ga Bločani spomnimo s kakšnim obeležjem in da oddelek knjižnice v Novi vasi poimenujemo po njem.

France Škrabec

Slovo od doma

*Počasi na nebo zamolklo, sinje
pne zvezda se ljubezni svečenic;
prijetno okrog naju vonja brinje,
vasica tone v zastorih meglic.*

*Ko skočne srne tvoje so stopinje,
a meni se ne dá prek teh stezic:
presladek vonj teh hribov in dolin je,
preglasen te vasice borne klic.*

*Verjel do zdaj sem, da svoj zadnji spev
že davno, žena, sem pribralil zate,
a v tej minuti čutim, da ne smel*

*bi zapustiti doma, njiv in trate
in da še v zadnji uri bom imel
na bledem čelu vžgane njih pečate.*

Ivan Čampa

Člani Literarnega kluba na Čampovem grobu v Novi vasi na Blokah julija 1972. Od leve: Dular, Šali, Kranjc, Vipotnik, Novšak

Korenine siciljanskega labirinta

V petek, 19. 11., se je na gradu Socerb zgodila predstavitev knjige Jožeta Lavriča Cascia. Mnogi najbrž veste, da ima Jože korenine na Siciliji. Zato je svojo knjigo naslovil *Korenine siciljanskega labirinta*. V njej na svoj način predstavlja pot, ki ga vodi h koreninam. Svojega očeta, ki je bil Siciljanec, ni poznal, vse dokler ni umrl in tako zabrisal en del korenin. Toda srce je močnejše od strahu in Jože se poda na raziskovanje nepoznane dežele, ki je v knjigi predstavljena kot popoln ideal. Iskanje korenin je prepleteno z ljubezensko zgodbo, kar doda delu pridih romantike. Če k temu dodamo še Sicilijo kot deželo mafije, do-

bimo izvrsten scenarij za film.

Knjiga je delno nastala na gradu Socerb, zato se je avtor tudi odločil, da jo predstavi tam. Prijeten ambient in veliko število obiskovalcev literarnega večera sta popestrila Miha Pinerič s harmoniko in Mitja Dragolič s klarinetom. Večer je povezovala Milena Ožbolt, nekaj spodbudnih besed delu na pot pa je podala tudi lektorica dela Gordana Stojilković.

Manca Košir pa je knjigi na pot napisala: »Človek je duh zaradi spomina. Varuj se, človek, da ne boš pozabil spominjati se! Tako filozof po poklicu, njegova duša ve, kako pomembno

je spominjati se. Iskati korenine svoje družine, iskati lastno podobo v teh koreninah. Iti k izviru, tja, od koder je rod doma. Jože Lavrič je pri dvajsetih zastavil usodno vprašanje: "Kdo je moj oče?" Rekli so: "Pepino." In se je začelo. Hrepenenje po očetovem kraju z razglednice, po vonju in okusu morja, ki je vel od tam. Učenje italijanščine, pisanja in potovanja. Sanjanje in sanjarjenje. Jože Lavrič je po mukah in trpljenju našel svoje korenine. Sicilija ga je sprejela. In on je sprejel samega sebe: Jožeta Lavriča - Cascia. Odisėjada tega potovanja leži med platnicami knjige *Korenine siciljanskega labirinta*. Napisane v enem samem dolgem dihu, ki ve, da brez spomina ni človekove identitete. Pretresljiva zaradi iskrenosti in globoke vere. In berljiva prav zato.«

Knjiga je izšla v samozaložbi. Ima nekaj več kot 200 strani. Ravno prav za dolge zimske dni.

Knjigo lahko kupite ali naročite pri avtorju Jožetu Lavriču - Casciu, Nova vas 46, telefon 01/709 80 05, dobi pa se tudi v knjigarni Državne založbe in v galeriji Urh v Cerknici.

Miha Mišič

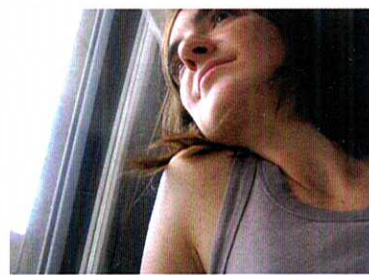
Nagrada Polonci Strman

Na letošnjem knjižnem sejmu, ki je potekal v začetku decembra, je gospodarska zbornica nagradila tudi posebne založniške dosežke.

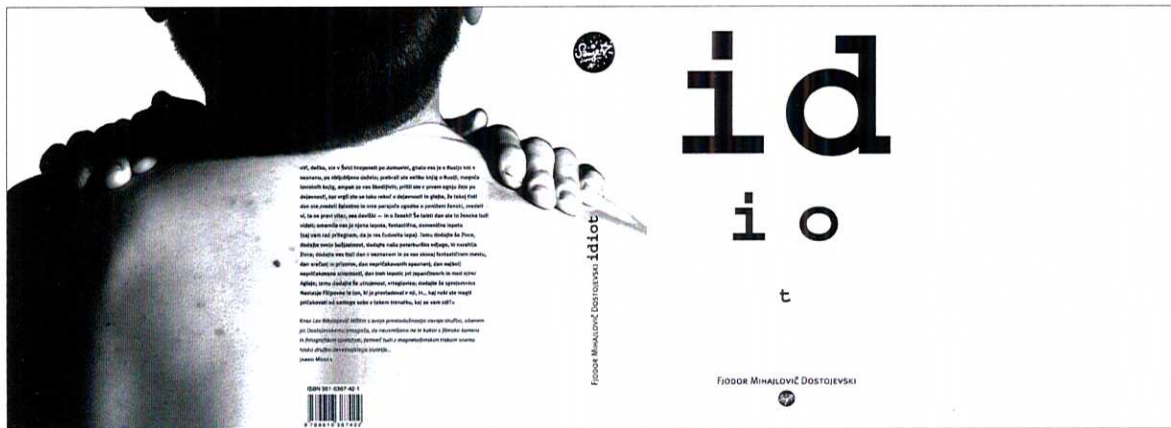
V kategoriji za najlepše književno delo je prvo mesto pripadlo knjigi *Idiot* Fjodorja M. Dostojevskega, oziroma avtorici ilustracije in likovnega oblikovanja Polonci Strman.

Strokovna žirija je obrazložitev utemeljila z besedami: »Neobičajna, elegantna in sveža zunanja oprema se lepo ujema z vsebino knjige. Ustrezna tipografija, prelom, vezava knjige in izbor papirja omogočajo nemoteno branje tega obširnega dela.«

Naši rojakinji čestita tudi uredništvo Bloškega koraka.

Polonca Strman

1. literarni natečaj Jožeta Udoviča

K sodelovanju vabimo pisce vseh starosti in literarnih zvrsti. Za izhodišče si lahko vzamete Udovičovo lirčno misel: »Iščem te besede, besede spomina« ali vedno aktualno temo »Nestrpnost«.

Dela v prozni obliki naj ne presegajo 5 tipkanih strani oziroma največ 3 pesmi. Prispevke, opremljene s šifro, pošljite v treh izvodih. V zaprti kuverti priložite svoje podatke (šifra, ime in priimek, naslov, tudi elektronski, ter telefonsko številko in letnico rojstva).

Vaša dela pričakujemo do 3. januarja 2005 na naslovu: JSKD OI Cerknica, C. 4. maja 51, 1380 Cerknica. Literarna dela – pod šifro, lahko pošljete tudi na naslov elektronske pošte: oi.cerknica@jskd.si.

Dela bo pregledala strokovna komisija. Najboljši prispevki bodo predstavljeni predvidoma konec januarja 2005 na literarni delavnici v Knjižnici Jožeta Udoviča.

Več informacij: Jožica Mlinar, jozica.mlinar@jskd.si, Alenika Žnidaršič, alenika.press@email.si

Hvala za sodelovanje.

Soorganizatorica natečaja Vodja izpostave JSKD Cerknica

Alenika Žnidaršič
Jožica Mlinar

Knjižnica
Jožeta Udoviča
Odperta enota
Nova vas

Občane obveščamo, da je 26. 10. 2004 začela delovati Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica enota Nova vas. Knjižnica deluje v prostorih nad pošto v Novi vasi. Knjižnica je odprta ob torkih od 13. do 19. ure.

Vabljeni!

Občina Bloke

Domišljjski spis

Dobri možje v decembru

ZAPISALI UČENCI 4. RAZREDA DEVETLETKE, UČITELJICA KSENIJA BRUS

SVETI MIKLAVŽ

Bila je nedelja. Nina je komaj čakala, da pride Miklavž. Mama ji je rekla:

»Nina, pojdi pomagat očku odkidat sneg.«

»Zakaj pa ravno jaz?«

»Nina, prosim, drugače ne bo Miklavža.«

»No, prav.«

Nina je vzela lopato in šla kidat. Čez pol ure jo je mama poklicala, naj pride noter.

Nina je mamico vprašala:

»Sem bila dovolj pridna?«

»Mislim, da bo poln pehar.«

Nina je srečna odšla spat.

Mama jo je vprašala: »Kdaj boš vstala?«

»Uro si bom nastavila za ob treh.« In tako je odšla spat. Ura je bila tri in Nina je vstala. Ko je prišla v kuhinjo, je videla prazno mizo.

Nina je rekla:

»To leto pa zamuja.« In odšla nazaj spat. Ko je prišla v sobo, je pomislila: »Kaj pa če so vrata zaklenjena?« in hitro odšla pogledat. Ko je prišla do vrat, je poskusila in vrata so bila zaklenjena. Nina jih je hitro odklenila in šla nazaj v sobo, si nastavila budilko ob štirih in zaspala. Ura je bila štiri in Nina je hitro stekla v kuhinjo in spet zagledala prazno mizo. Spet je šla nazaj v sobo. Ura je bila pet, šest, sedem, osem in Nina je spet odhitela v kuhinjo, a miza je bila prazna. Hitro je stekla k mamici in ji rekla:

»Mami, Miklavž ni prišel.« Mami ji je rekla:

»Mogoče je zbolel, bo pa jutri prišel.«

»Ampak mami, vsako leto pride pravi čas.«

»Ne morem pomagati.«

Dan je hitro minil in prišla je noč. Nina je komaj čakala, da pride Miklavž. Hitro je odhitela spat. Spet je vstala ob treh zjutraj, nato ob štirih ...in takrat je bila miza polna daril. Ko je prišla do svojega peharja, je našla listek, na katerem je pisalo: »Oprosti mi, Nina, bil sem bolan.«

Nič zato, saj je dan hitro minil in se je začela igrati.

Kaja Kraševac

BOŽIČEK

V majhni koči za bregom je živel Božiček. Komaj je čakal, da spet obišče otroke. Mislil si je, da ga nekateri otroci sploh ne marajo. Božiček se je odločil, da bo peljal svoje jelenčke na sprehod. Ko je stopil na prag, ga je skoraj zamele. Božiček je videl, da je staja čisto blizu. Naredil je pet korakov in bum, je padel v sneg. Iz staje je pritekel mali jelenček in ga polizal po nosu. Božiček se je nasmehnil in se ga oprijel. Vstal je in stopil v stajo. »Ho, ho,« se je zasmehal, ko je videl še dva mala jelenčka. Stopil je do malih jelenčkov in rekel: »Ti boš Rudolf, ti pa boš Snežko.« Prijel ju je in ju odnesel v koč h kaminu, da bi se ogrela. Ko sta se dobro ogrela, jima je povedal pravljico o zajčku, ki ni hotel jesti korenja. Ko so hoteli končati s pravljico, je mama srna hotela nazaj svoja dva jelenčka. Božiček se ji je prijazno nasmehnil in ju odnesel v stajo. Tam so vsi jeleni čakali Božička, da gredo v mesto obiskat otroke. Božiček je rekel, da še ni pravi čas. Jeleni so žalostno obrnili glave. Božiček pa je rekel: »Lahko gremo pa na sprehod.« Vsi so se razveselili. Božiček je oblekel svoj plašč in so odšli. Med potjo so se lovili in peli božične pesmi. Božiček je jelenom prišepnil: »Lahko gremo domov in bomo krasiili jelko.« Vsi so se strinjali in odšli domov. Božiček je prinesel okraske, jeleni so privlekli jelko in jo okrasili.

Napočil pa je čas, ko so morali obiskati še mnogo otrok. Božiček je pripravil sani in vpregel jelene. Usedel se je na sani in zakričal: »Hija!« In poleteli so v nebo in Božiček je zavriskal: »Srečno novo leto!!!«

Božiček še zdaj obiskuje otroke.

Tjaša Sterle

SVETI MIKLAVŽ PRVIČ

PRIDE DO NAŠE HIŠE

Ko je bil Marko zvečer zunaj in je padal sneg, se je igral. Potem je šel pomagat očetu v hlev. Ko sta

končala, je bil Marko že zelo utrujen. Ravno ko je hotel spat, ga je oče zmotil: »Ali veš, da je danes sveti Miklavž?« Marko je od veselja hitro vstal in nastavil pehar in odšel spat.

Kmalu bi zaspal, a že je rekla mama: »Marko, pridi.« Mislil je, da je prišel Miklavž. Potem pa se je spomnil, da Miklavža ni videl, da bi prišel skozi vrata, ampak je vseeno šel. Ko je prišel, je vprašal: »Kaj pa je?« Mama mu je pripravila večerjo, nato pa je odšel spat. Potem ga je mama še enkrat poklicala, a Marko ni in ni hotel priti. Zaman ga je klicala. Potem je prišla do njega in rekla: »Miklavž je prišel.« Marko je hitro stekel dol do njega. Miklavž je rekel: »Drugič ubogaj mamico in pridi k njej.« Obljubil je, da bo. Drugo jutro je videl polno sladkarij in oblubo je držal.

Potem je prišel še en Miklavž, ampak ta je bil z angelčki in parklji. Tam je moral dolgo čakati, da je prišel na vrsto. »No,« je rekel Miklavž, »ali se bojiš parkljev ali ne?« Marko je rekel: »Ne bojim se jih.«

»Potem pomeni, da si bil priden. Tu je darilo zate. Pa adijo.«

»Adijo.«

Drugo jutro se je Marko srečal s prijatelji. Vse sladkarije so si delili.

Klemen Kraševac

DEDEK MRZ

V vasi je živel Dedek Mraz s svojimi palčki. Palčki so pridno vsak dan pripravljali darila in Dedek Mraz jih je imel zelo rad.

Nekega dne pa se je stroj za osušitev igrač pokvaril in vsi so se ustrašili, da ne bodo naredili dovolj igrač za otroke. Angelčki, ki so obirali sadje, so rekli: »Kaj bomo pa zdaj počeli?« Potem je prišel Dedek Mraz in rekel: »Ne bojte se.« Angelčki so obstrmeli in vprašali: »Zakaj pa ne?« »Ker so prileteli jelenčki in ko jih bomo dali v hišo, bodo greli hišo in piškote.«

Angelčki so se razveselili in naprej obirali sadje. Zdaj so ga z veseljem obirali, prej pa so komaj leteli in dvigovali roke. Dedek Mraz je bil nadvse vesel in vsak dan jim je dal

hrano. In tudi jelenčki so bili nadvse veseli. In kar naenkrat so jelenčki rekli: »A veste, da znamo leteti in vleči sani?« Vsi so bili zelo veseli, še posebej Dedek Mraz. In končno je prišel čas, da Dedek Mraz gre po svetu obdarovat otroke. In Dedek Mraz ni bil čisto nič vesel, da se mu zgodi to kot lani. Zametel ga je snežni metež. Ko se je Dedek Mraz poslavljaj, je rekel, naj se ne bojijo zanj, da bo prišel živ in zdrav nazaj. Eden izmed malih angelčkov ga je vprašal, če gre lahko z njim. Prav lepo ga je prosil in Dedek Mraz mu je dovolil.

»Ampak, Dedek Mraz, vsi bi šli radi s teboj.« »Vem, ravno o tem premišljam.« »In kaj si se odločil?« »Da greste vsi z menoj.« »Juhuu! Dedek Mraz, pomagali ti bomo razdeliti darila. Hvala! Je to res?« »Ja. Potem pa kar pojdimo, zelo bom vesel, ko bom imel pomočnike. Pojdimo že, da kaj ne zamudimo! Juhu! Pa pojdimo!«

Jana Knavs

MIKLAVŽ PRI MIHCU

Mihec je majhen fantič. Je zelo prijazen in ubogljiv. Njegov brat Andrej pa sploh ni priden. Ravno obratno! Je poreden in neubogljiv. Ko je padel prvi sneg, je Andrej takoj okepal Mihca. Mihec pa ga je vedno zatožil mami Mojci. Ko je mama kuhala juho, je majhen možic pritekel v hišo. Nekaj je govoril, a mama ga ni razumela. Možic je stekel ven iz hiše k sosedu. Mama je mislila, da sanja, ko je v hišo prišel Mihec. Vprašala ga je, kaj se dogaja, a Mihec je ni slišal. Oddrvel je v svojo sobo in videl knjigo s pravljičami. Začel je brati: »Nekoč je živel gospod, ki je ...« Zaspal je, preden je prebral do konca.

Ko se je zbudil, je pred seboj videl Andreja s kepo v roki. »Auuuu!« je zakričal Mihce, ko je Andrej vrgel kepo. Ampak kepa ni zadela Mihca, ampak majhnega možica. »Oprosti,« je rekel Andrej. Za možicem je vstopil Miklavž. Rekel je: »Andrej, zakaj si vrgel kepo mojemu služabniku?« Andrej ni rekel nič. »Andrej,« je še enkrat vprašal Miklavž, »zakaj si vrgel kepo mojemu služabniku?« »Meril sem Mihca,« je rekel Andrej.

»Upam, da se boš poboljšal,« je rekel Miklavž. In Andrej se je res poboljšal. In Mihce je bil vesel.

Gal Vavtar

Policija svetuje

OBNAŠANJE NA SMUČIŠČIH

Že na začetku smučarske sezone vam želimo dati nekaj napotkov, ki lahko preprečijo ali pa omilijo marsikatero poškodbo na smučiščih.

Najprej vas opozarjamo na nekatera pravila, katera upoštevajte, da ne boste ogrožali sebe ali drugih obiskovalcev smučišč.

Predvsem dobresmučarje in boarderje opozarjamo, naj se na smučarskih progah ne obnašajo objestno, tako da malo slabše smučarje ali pa začetnike spravljajo v nevarnost. Vsi smučarji in boarderji morajo dosledno upoštevati navodila odgovornih oseb na smučiščih.

Vsi vemo, da je smučarska oprema pravo malo premoženje in da moramo za opremo skrbeti predvsem sami, tudi takrat, kadar počivamo ali se na poti ustavimo v gostišču. Če pa se kljub temu zgodi, da vam ukradejo smuči ali opremo, vam priporočamo, da si pred smuko zapišete na list papirja znamko, tip, barvo, dolžino in tovarniško številko smuči oz. boarda, znamko okovja ter morebitne značilnosti, po katerih bi jih prepoznali. Tako boste imeli več podatkov, ki bodo koristili vam in nam.

Pri tem ne pozabite poskrbeti za varnost svojih vozil, katera naj bodo zaklenjena in v njih naj ne bo vrednejših predmetov, ki bi privabili tatove.

Želimo vam ugodno in varno smuko.

OPOZORILO LASTNIKOM TOVORNIH MOTORNIH

VOZIL S PONJAVO (CERADO)

V zimskem času se na zgornjem delu ponjave pogosto zadržuje voda ali sneg. Ta ob nizkih temperaturah zmrzne in led med vožnjo v ovinkih pada po vozišču, včasih tudi na mimo vozeča vozila in celo pešce, ki hodijo ob robu vozišča.

Ker omenjeni led predstavlja nevarnost za ostale udeležence v cestnem prometu, voznikom tovornih vozil s ponjavami svetujemo, da

pred pričetkom vožnje preverijo stanje na ponjavah. Isto seveda velja za vsa ostala vozila, ki se pojavljajo v cestnem prometu obložena z zajetno snežno ali ledeno oblogo.

Vse udeležence v cestnem prometu opozarjamo, da s 1. 1. 2005, stopi v veljavo nov Zakon o varnosti cestnega prometa, zato voznike opozarjamo na upoštevanje prometnih pravil, predvsem pa strpnost, umirjenost in premišljenost, ki so pogoj za varno vožnjo.

PETARDE

Bližajo se prazniki in s tem tudi povečana uporaba pirotehničnih izdelkov vseh vrst. Vsako leto pri uporabi teh sredstev prihaja do hujših poškodb, predvsem zaradi nestrokovne uporabe in neupoštevanja navodil proizvajalca. Nepremišljena, nepredvidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov pogosto povzroči telesne poškodbe (opeklino, raztrgnino rok, poškodbe oči itd.), vznemirja ljudi in živali ter onesnažuje okolje.

Zaradi vaše varnosti in varnosti drugih vas pozivamo, da upoštevate naslednje:

Pirotehnični izdelki I. razreda so pirotehnične igrače (pasje bombice, pokajoče vrvice, vulkančki, ognjena vrtavka itd.).

Pirotehnični izdelki II. razreda so izdelki za male ognjemete (petarde, majhna ognjemetna kolesa itd.).

Uporaba pirotehničnih izdelkov I. in II. razreda je dovoljena v času od 26. 12. do 2. 1.

Popolna prepoved uporabe vseh pirotehničnih izdelkov, tudi v času med 26. 12. in 2. 1., pa je zlasti:

- v strnjenih stanovanjskih naseljih,
- v zgradbah in vseh zaprtih prostorih,
- v bližini bolnišnic,
- v prevoznih sredstvih, namenjenih potniškemu prometu in
- na površinah, kjer potekajo javni shodi in javne prireditve.

Mladoletnikom do 15. leta starosti sta dovoljena uporaba in prodaja pirotehničnih izdelkov I. in

II. razreda le pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov.

Za nespoštovanje zgoraj navedenega so zagrožene kazni in sicer najmanj 100.000 SIT. Če prekršek stori mladoletnik, se kaznujejo starši oz. skrbniki, če dovolijo

ali dopustijo, da mladoletniki uporabljajo pirotehnične izdelke brez njihovega nadzorstva.

Kljub vsem prizadevanjem policije se moramo zavedati, da je neprimerna uporaba pirotehničnih izdelkov problem vseh, zato pozivamo predvsem starše, skrbnike, učitelje in vzgojitelje, da z opozarjanjem na nevarnost in možne posledice takega početja ter s svojim lastnim zgledom pripomorejo k preprečevanju in zmanjševanju uporabe pirotehničnih izdelkov in s tem tudi posledic.

Preden uporabite pirotehnični izdelek, se vprašajte: »Ali so oslepitve, opečeni prsti, prestrašeni sosede in živali ter materialna škoda vredni poka petarde?«

V upanju, da bodo bližajoči se prazniki minili mirno, vam policisti Policijske postaje Cerknica želimo vesele praznike in srečno 2005,

Lidija Jurkovič, vodja policijskega okoliša

Nadaljnja pot še ni znana!

Že pred časom se je končala tudi avtomobilistična sezona. Pisali smo že o Davidu Kraševcu, ki je tudi letos nastopal v kategoriji Seicento Siemens junior. Apetiti so bili, po zelo uspešnem lanskem letu, ko je Kraševac dosegel izjemno drugo mesto v skupnem seštevku, visoki tudi letos. Sedaj, po koncu sezone, lahko zapišemo takole: David Kraševac je dosegel dve zmagi, enkrat je ostal brez točk. Osvojil je še nekaj dobrih uvrstitev, kar je na koncu zadoščalo za ponovno drugo mesto v skupnem seštevku. Sezono je ocenil kot uspešno: »Zlagal bi se, če bi rekel, da nisem zadovoljen. Žal mi je za odstop, ko me je avto pustil na cedilu. Na tisti tekmi sem bil v dobrem položaju in gotovo bi si bil privozil zmago,« s cmokom v grlu govori David. Sicer je bila letošnja sezona nekoliko spremenjena. Lani so avtomobile žrebali pred vsako tekmo posebej, letos pa se je to zgodilo le na začetku sezone, tekmovalci pa so z istim avtomobilom odpeljali vse dirke. Nekaj je bilo špekulacij, da so avtomobili med seboj različni in da si jih nekateri posebej pripravljajo, vendar pa David Kraševac vse zanika: »Mis-

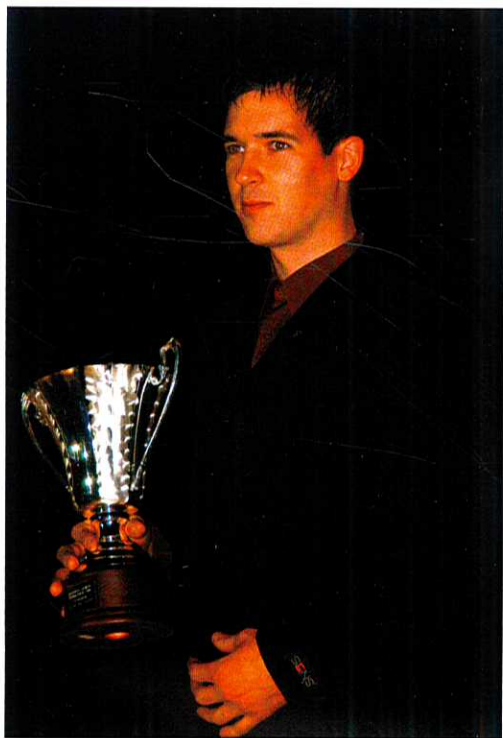
Bloško smučanje danes

V petek, 15. 10. 2004, je na Blokah potekal pobudni sestanek o ustanovitvi tekaškega kluba na Blokah. Glede na idealne pogoje, bogato smučarsko-tekaško tradicijo ter izkušnje s prireditvijo Bloški teki,

na Blokah takega združenja, ki bi povezovalo tekače, ni. »Na Blokah ni bilo nikoli prave vrhunskosti, pravih profesionalcev ... nujna je nekakšna oblika organiziranosti,« pravi pobudnik Rado Ponik-

Zbor tekačev pod geslom: »Če bo sneg bodo tudi tekaške proge«

(Foto Andrej Korenč, Notranjske novice)

David Kraševac

lim, da so bili avtomobili enakovredni. Težko sicer na daljavo primerjaš, vendar mislim, da tu ni šlo za kakšne zakulisne igrice.« Letošnjo sezono je dokaj suvereno dobila Asja Zupanc, ki je bila na koncu kar veliko točk pred prvim zasledovalcem, našim Davidom. Še pogled v prihodnost. David Kraševac je s svojim 23-imi leti dosegel zgornjo starostno mejo za tekovanje v pokalu Seicento. Kot pravi sam, ga je avtošport popolnoma »zastrupil«. Vendar: »Nadaljevanje je precej odvisno od finančnih zmožnosti. Kupiti bi si moral svoj avtomobil, ga prirediti, vendar za to sedaj nimam dovolj denarja.« Svojo nadaljnjo pot Kraševac prepušča usodi. Rezultati so, ljubezen tudi, zakaj se romantika ne bi nadaljevala ...

Miha Mišič

var, ki je sestanek otvoril. Poleg trenerja Viktorja Brezovška, ki je do sedaj treniral osnovnošolsko mladino, so bili prisotni še predstavniki občine, osnovne šole, športnih društev ter tekaškega kluba Olimpija iz Ljubljane.

Predsednik Olimpije Jože Setnikar je zbranim predstavljal ponudbo ustanovitve sekcije kluba Olimpija, ki bi delovala na Blokah. Prisotni so sprejeli ponudbo in tako se je formirala sekcija, ki bo skrbela za mlade tekmovalce. Odprlo se je tudi vprašanje, kako povezati vse ostale ljubitelje rekreativnega teka na smučeh. Na dobri dve uri trajajočem sestanku je bila izpostavljena tudi problematika lastne organizacije, promocije smučarskega teka, urejenosti prog, obiska ljudi ter kulture na progi. Na koncu so ustanovili iniciativni odbor, ki je po mesecu srečanj in sestankov dokončno prišel do uspešnega zaključka. 15. novembra je ta odbor ustanovil Smučarsko tekaško sekcijo, ki deluje v okviru Turističnega društva Bloke. Trenutno je v to sekcijo včlanjenih okoli 30 članov, kar je za novonastalo organizirano

Nadaljevanje na 24. strani

Od strani

Podoba Blok

Simon Korenjak

»Bilo je pozimi in sneg je ležal krog in krog. Držala je samo ozka gaz, ljudem dovoljna, od vasi do vasi, ker takrat še ni bilo tako cest kakor dandanes. V naših časih je to vse drugače, seveda, saj imamo, hvala bogu, cesto do vsakega zelnika,« je zapisal Fran Levstik v *Martinu Krpanu*. In dandanašnji je ta cesta do vsakega zelnika asfaltirana. Hvala bogu.

Od leta 2001 (predvsem pa v zadnjem letu) se je v *Bloškem koraku* precej razpravljalo o **simbolu Blok**, predvsem o **občinskem grbu** (le-ta je bil pred kratkim menda tudi sprejet op.p.). Pa bom primaknil svoj piskrček še jaz (četudi nisem nič bolj kompetenten kot katerikoli drugi Bločan in tudi sicer moj namen ni »post-festum« polemizirati). Menim namreč, da tovrstne odločitve presegajo okvire vsakega komiteja, komisije, sveta ali odbora, so stvar vseh nas in je torej vsaka izmenjava mnenj dobrodošla. Npr. naša državna simbola, grb in zastava, nista ne lepa ne heraldično pravilna ne oblikovno dovršena ne prepoznavna v tujini in ju navkljub vsemu temu nočemo zamenjati – ker smo nanju čustveno navezani, saj simbolizirata 25. junij 1991, ko smo ju vsi vznese-ni (»Nič več ne bo tako, kot je bilo.«) prvič videli – razmišlja Rosvita Pesek v *Ampaku*.

V preteklosti so grb upodabljali na ščitih in pečatih, danes pa se je v praksi obdržal le še na regist-rskih tablicah, pa še tu ga bodo najbrž po nareku EU-ja ukinili. Namesto njega se za razpoznavnost (podjetja, kraja ali druge institucije) uporablja t.i. **celostna grafična podoba (CGP)**, ki zelo natančno opredeli simbol (logotip), ostale pritikline in vse vrste rabe (tisk, internet ...), ki pridejo v poštev v sodobnih časih.

Konservativci (iz lat., pomeni »ohranjati staro«) bi imeli na naši planoti še za nekaj let domače naloge (ohranitev Pajkovskega gradu, »štiren«, kozolcev, spomenikov padlim borcem ...) preden bi lahko jemali bloški grb, ki pravzaprav ni nikoli obstajal. Zato so se odgovorni odločili za kom-promis, napravili so občinski grb – po zasnovi klasičen, po vsebini nov – saj tradicija velevala, da občine in države za svoje institucionalne potrebe uporabljajo grbe. Grb Občine je torej tu, Bloke pa sedaj potrebujejo dovršeno celostno podobo, ki bo zgrajena bodisi na osnovi le-tega ali povsem neodvisno od njega.

Tudi na temo globalizacije je bilo tukaj prelitega že nemalo črnila. Pisano je: »Razmišljaj global-no, deluj lokalno.« Ergo, zgledujmo se po najboljših na svetu in ne po tisti znani Slovenski: »Saj ni treba, da smo dobri, samo da so v Spodnji Pohanci slabši.« In za zgled izpostavljam dve mesti z zelo bogato in trdovratno heraldično tradicijo. Berlin je leta 1995 dobil poleg tradicionalnega grba z medvedom zelo moderno celostno podobo, ki upodablja Brandenburška vrata. Ljubljana pa je leta 2001 na natečaju izbrala celostno podobo, ki (vsebinsko) ohranja zmaja z grba matere županje. Zmaja, ki mu je avtor (oblikovno) vdahnil povsem novo življenje (*Ljubljana*, glasilo Mestne občine Ljubljana, julij/avgust 2001).

Berlin
Partner

Arhitekt Janez Suhadolc ponuja šegavo idejo, kako bi prišli do res kakovostnega slovenskega grba in zastave – za kak teden bi zaprli vse dobre slovenske oblikovalce ... Na Blokah je vsaj za prste ene roke mladcev in mladenk, ki se šolajo na različnih oblikovalskih šolah. Med njimi taki, ki osvajajo velike nagrade na državnem nivoju. Ni hudič, da npr. z anonimnim natečajem in takšnimi notranjimi rezervami, kot jih imamo, ne bi dobili tudi Bločani ustreznega CGP-ja.

Upam, da bomo v prihodnje lahko »escetejvsem« utrgali za sendvič ali dva od ust, s »prišparanim« denarjem pa prišli do turističnih usmerjevalnih tabel, oglasnih desk in podobnih pridobitev. In komaj čakam čas, ko se bom v julijski vročini brezskrbno peljal s kolesom po Blokah in se v slučaju nenadne nevihte zatekel v obnovljeno staro avtobusno postajo (pri Sv. Trojici ali Sv. Duhu), ki bo (tako kot obnovljene ljubljanske) okras mojega kraja. Če bom zato moral kak korak do zelnika po neasfaltirani cesti iz Levstikovih časov, pa tudi ne bo nič hudega.

Lisec na izletu

V mesecu septembru smo se člani in simpatizerji športno-balinarskega kluba Lisec Velike Bloke odpravili na notranjski Triglav, se pravi na Snežnik. Lepo nedeljsko jutro nas je že na začetku spravilo v dobro voljo, ko smo se s štirimi kombiji in nekaj osebnimi vozili odpravili na pot. Po dobri uri in pol smo prišli do Sviščakov, kjer smo si optali nahrbtnike in se odpravili na vrh, kamor smo prisopihali okrog poldneva. Po dobri malici in ogledu naravnih lepot Notranjske smo se vrnili v bazni tabor, kjer smo si na neki jasi pripravili piknik. Naš Lojze, ki vedno skrbi za dobro voljo, je nekje staknil tudi odojka, od katerega ni ostalo nič. Poskrbljeno je bilo tudi za rekreacijo, med katero je najbolj izstopal ženski nogomet. Polni lepih vtisov smo se v poznem nedeljskem

popoldnevu odpravili domov. Vsi udeleženci (bilo nas je preko petdeset) so se strinjali, da se mora izlet ponoviti tudi naslednje leto.

Tudi letos smo se odpravili na Dolenjsko pogledat, ali sv. Martin misli resno glede njegovega poslanstva, da mošt spremeni v vino. S

Lisec na vrhu Snežnika

seboj smo vzeli harmonikarja Lojze, ki je že v avtobusu poskrbel za dobro voljo. Po kopanju v Dolenjskih Toplicah nas je avtobus odpeljal na Trško goro, kjer so nas lepo sprejeli lastniki zidanice. Takoj po prihodu smo ugotovili, da je cviček odličen. Poskrbeli so tudi za živo glasbo, tako da se je plesalo, kot že dolgo ne. Balinarji seveda ne bi bili balinarji, če ne bi tudi v zidanici poskusili, kako se reči streže. Domačini so poskrbeli, da nam tudi med odmorom ni bilo dolgčas, saj so z raznimi pevskimi tekmovanji preizkušali naše glasove.

Ker ponavadi vse dobro prehitro mine, smo se počasi odpravili domov, vsi pa smo se strinjali, da kdor se z bloškimi balinarji ne odpravi, marsikaj zamudi.

Fran Hrbljan

Uspešno delovanje prostovoljnega gasilskega društva Nova vas

Vsako leto ob koncu leta potegnemo »črto« in pogledamo, kaj smo v letu, ki se posklavlja, naredili. Tudi za gasilci PGD Nova vas je zelo uspešno leto na vseh področjih dela.

Ker smo gasilci v glavnem odgovorni za požarno varnost občanov, naprej nekaj besed o delu operative, katera je večino svojega dela posvetila pripravam na državno gasilsko tekmovanje v gasilsko-športnih disciplinah, katerega smo se udeležili kar z dvema ekipama. To sta: ekipa pionirjev, katero bi skupaj z mentorjem še posebej pohvalil za ves trud,

ter ekipa žensk, ki je v društvu »prebila led«, saj je prva ženska ekipa v dolgoletni zgodovini društva, ki je bila na državnem prvenstvu. Obe ekipi sta dosegli solidne rezultate kljub hudi konkurenci in upam, da bosta to tradicijo obdržali.

Poleg tekmovanj so ostale aktivnosti tekle nemoteno, saj smo se udeleževali še ostalih srečanj ob obletnicah društev v Gasilski zvezi in drugje po ustaljenem planu.

Nabavili smo svečane obleke in nekaj gasilske opreme. Ker nam je motorna črpalka odpovedala poslušnost, se dogovarjamo o nabavi druge mo-

torne črpalke, pa tudi nekaj dogovorov o nabavi novega vozila smo že opravili. Tu lahko omenim še novo pridobitev in sicer dva izolirna dihalna aparata, ki smo ju dobili od podjetja »Novolit« Nova vas.

Imeli smo dve intervenciji, in sicer na Andrejčjem in na Novolitu. Na Andrejčjem je bil večji požar, kjer je gorela delavnica v gospodarskem poslopju. Požar smo uspešno pogasili, lahko pa bi bila škoda manjša, če ne bi bili bližnji hidranti zaklenjeni in se je tako izgubil dragoceni čas z odklepanjem le-teh!

V oktobru, mesecu požarne varnosti, smo organizirali občinsko gasilsko vajo na »Novolitu«, ki je kljub slabemu vremenu zelo dobro uspela in bi pohvalil vse sodelujoče gasilce za vložen trud. Na vaji so sodelovala društva: PGD Nova vas, PGD Velike Bloke in PGD Sodražica. Na ogled vaje sta prišla poveljnik in predsednik GZ Cerknica in poveljnik CZ Bloke, iz Novolita pa si žal vaje ni ogledal noben predstavnik.

Gasilci pa opravljamo tudi »negasilska« dela na različnih prireditvah kot redarji – letos so bili to Bloški

teki, Kmečke igre in Rally Saturnus.

Delo društva se odraža še v drugih dejavnostih. Oddajamo dvorano za društva in posameznike. Zanimanje je veliko, zlasti ob koncu leta, ko so občni zbori in pa razna praznovanja posameznikov. Tel. številka za rezervacijo najema dvorane – 031 317 619.

Prihajajoče leto pa postavlja pred nas nove izzive. Sedaj, ko je gasilski dom že skoraj končan, načrtujemo posodobitev voznega parka ter nakup osebne zaščitne opreme za vsakega gasilca, katera je zmeraj bolj izpopolnjena, tako da ustreza predpisom, to pa se seveda odraža tudi v ceni le-te. Večino tega ne bomo zmogli brez podpore Občine Bloke, ki nam na čelu z županom že vrsto let stoji ob strani in upam, da bo tako tudi v prihodnje.

Kot vsako leto vas bomo gasilci tudi letos obiskali s koledarji in toplimi željami, seveda pa se ne bomo branili vaših prostovoljnih prispevkov, saj poznate pregovor: Tolar na tolar ...

Vsem občankam in občanom želimo prijetne praznike in srečno novo leto z gasilskim pozdravom Na pomoč!

*Občinski gasilski poveljnik,
poveljnik PGD Nova vas Tone
Urbas ml., gasilski častnik*

Vaja na »Novolitu«

Društvo za zdravo življenje Bloke

Prireditve ob 135. obetnici obstoja pošte na Blokah

V prejšnji številki glasila smo lahko prebrali zgodovino pošte, ki se je začela 10. avgusta 1869 z Antonom Lavričem, razgledanim in premožnim kmetom iz Nove vasi. Kako je danes vse drugače ...

10. oktobra smo se na prireditvi spominjali takratnih lepih časov s pomočjo pravnukinje ustanovitelja Tanje Lavrič in Obloškega Tončka, ki toliko ve... »C. K. P. Gregorij Lavrič je bil podpis prvega poštarja na Blokah,« je začel pripoved. Seveda smo rabili razlago. »Cesarsko Kraljevi Poštar.« Kot iz rokava nam je po vrsti naštel še ostale poštarje: Jurij Palčič, Jože Zakrajšek (še danes pravimo pr' Pismoševih, njegovemu sinu pa Pismošev Zmago), pa Malnarjev France in Drobničev Lojze, zaključil pa s Petrom Plesnikom,

kateri uživa svojo poštarsko penzijo v Logarski dolini.

Dušan Kaplan, direktor Šolskega centra za pošto, ekonomijo in tele-

kunikacije, ima tudi lepe spomine na bloško pošto. Predstavil nam je poštno šolo, katera žanje lepe uspehe pri dijakih, kot pri odraslih, željnih izobrazbe.

Ansambel Vandrovček je s poskočnimi vižami »držal« veselo razpoloženje. Gledalka Stana z Runarskega se je na koncu pošalila: »Pri taki muziki bi šla pa še jaz plesat, čeprav po eni nogi.«

Učenci Marko Rudolf (vnuk poštarja Lojzeta), Eva Lavsegar in Gašper Čekada ter glasbena skupina Strune iz Mengša so nam zaigrali lepe skladbe na razne instrumente.

Da brez Petračevih dveh ne gre, to se na Blokah ve. Pesem Pisemce nam je vsem ogrela srce. Velik aplavz pa si je zaslužil tudi njun sin France s svojo poezijo ob spremljavi violini-

sta Dejana Uleta.

Oktet Deseti brat nam je kljub svoji prezaposlenosti prišel polepšat našo obletnico. Njihov član Marjan Kraševac je sin letos žal preminulega Samsovega Rafla iz Raven. Ko je pa vez z Blokami, je uspeh povabila zagotovljen.

Veseli smo bili iskrenih pohval, tako za program, ki je tekoče potekal tudi zaradi mlade moči, Milanke Slavec, kot za sceno, za katero se je zelo potrudil Luka Modic.

Ob tej priložnosti smo izdali prvo številko glasila društva »Naše štrikane strani« z vsebino prireditve in vtisi iz poštnega življenja, katero še lahko dobite.

»No, generalko smo dali skozi! Zares bo pa čez 5 let,« je bil končni komentar Obloškega Tončka. Mogoče bo pa pošta ob 140-letnici v sodobnih prostorih imela napis v žigu Nova vas na Blokah in ob tej priložnosti celo izdala poštno znamko.

Martina Hribar

Glasilo Naše štrikane strani

V ŠD Bloke mislimo na zimo tudi poleti

Ja, prav dobesedno, tako je! Najprej se je zgodilo, da nam je v začetku leta 2003 odpovedal »stari ratrak«. Še sreča, da je bilo glavno delo in zima na koncu. Kljub skrbnemu vzdrževanju so leta naredila svoje. Bili smo postavljeni pred dejstvo: Kako naprej? Ta »stari« bo samo še za okoli doma! Ali pustiti vse skupaj ali pa prihranke vložiti v nekaj novejšega? S »strahom in spoštovanjem« smo si ogledovali visoke cene na ponudbah in vsakič posebej ugotavljali, da je to preveč za nas. Poletje je šlo počasi proti jeseni in tudi jesen se je že nagibala na zimo, ko je končno prispela tista prava ponudba. »Zdaj ali nikoli,« smo si rekli in stopili v akcijo. Za pomoč smo se obrnili na podjetja, občino in ostala društva, ki obstajajo v bloški občini. Skupaj smo uspeli zbrati znesek iz ponudbe in glej mrcine, še preden se je začelo leto 2004, je bila na Blokah. Mislim, da smo že prvo zimo upravičili našo odločitev in potrdili, da je bila le-ta pravilna, saj so bile proge lepo ure-

jene in tudi Bloški teki pripravljeni v rekordnem času in na nivoju.

Toda »novi« je proti »staremu« kot Goljat proti Davidu. Kam ga spraviti čez poletje? Za tako velik stroj mora biti tudi velika zgradba. Na našo srečo je ravno tisti čas prenehala z delovanjem žitna skupnost na Blokah. Nezaseden je ostal bivši zadružni hlev. Beseda je dala besedo in zmenili smo se za najem. Po

skrbnem pregledu smo ugotovili, da bo potrebno kar veliko dela in tudi kar nekaj denarja, da stavbo spet spravimo »k pameti«. Najprej smo se lotili okolice in notranjosti. Nato je prišlo na vrsto ostrešje. Zamenjali smo vso kritino in nekaj lesa na ostrešju. Pri tem delu je bilo potrebno največ pridnih rok. Presenetili so nas mladi člani društva, ki so se akcije udeležili v tolikšnem številu in tako resno pristopili k delu, da smo

prvo stran prekrili v 4 urah, drugo, ko smo bili že »uigrani«, pa samo v 3 urah. Na koncu smo popravili in zasteklili vsa okna, popravili že obstoječa vrata, prebarvali opaž in ostale lesene dele ter naredili nov vhod in vrata, da bosta »ta novi« in »ta stari« skupaj na varnem in pod streho. Tako je minilo še eno aktivno poletje. Kaj se bo dogajalo v naslednjem poletju? Mi v Športnem društvu Bloke že imamo idejo!

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri delu v društvu, še posebno pa vsem, ki ste se udeležili akcij pri obnovi garaže – osebno ali s svojimi stroji.

Vsem Bločanom in ostalim bralcem Bloškega koraka želimo člani Športnega društva Bloke vesel božič, obilo zdravja in sreče v letu 2005, na tekaških progah pa veliko rekreacije in športnih užitkov.

Marjan Ivančič,
predsednik ŠD Bloke

Prekrivanje zadružnega skednja v katerem je garaža za teptalec snega

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste na državnozborskih volitvah namenili svoj glas Novi Sloveniji. Za poslansko mesto je zmanjkalo prav malo glasov, kljub temu pa smo veselili zmage in oblikovanja »naše« koalicije. Prepričani smo, da se bodo trudili izpolniti dane obljube.

V dneh, ko se sredi mrzle zime prižgejo praznične luči, se v srcih prebudijo najlepše misli in želje, da

bi bili zdravi, srečni, uspešni in bi lahko osrečevali tudi druge.

Voščimo Vam vesel in blagoslovljen božič, čestitamo ob dnevu samostojnosti in želimo, da bi se sanje in želje v prihajajočem letu 2005 v kar največji meri izpolnile.

Nova Slovenija
Kršćansko ljudska stranka

*Majda Zupan, bivša poslanka
in kandidatka in*

*Stane Jakopin, predsednik OO
N.Si Bloke*

Zahvala

Drage prebivalke in prebivalci Bloške planote:

Dovolite mi, da se Vam zahvalim za res izjemno podporo na volitvah v državni zbor. Dober volilni izid še dodatno obvezuje tako SDS kakor tudi mene osebno, da bomo v težkem mandatu resnično »garali« za skupno blaginjo, za dobro vsakega od Vas. Meni osebno je zmanjkalo dobrih 50 glasov, da bi bil že zdaj v parlamentu in sem prva zamenjava. Vendar ne glede na to, ali bom poslanec ali ne, bom v Ljubljani skušal

po najboljših močeh pomagati, da se bodo Vaši problemi čim hitreje uredili in zmanjšale stiske mnogih izmed Vas.

Občinski odbor SDS Bloke se zahvaljuje vsem bloškim volivkam in volivcem, ki ste svoj glas zapupali kandidatu SDS dr. Gregorju Gomiščku. Na Blokah je dobil zelo visoko 39,43 % podporo.

Želim Vam mirne božične praznike, polne notranjega veselja in zadovoljstva in vse najboljše v prihajajočem letu 2005.

*Gregor Gomišček in
Jožef Rot, predsednik
OO SDS Bloke*

September, oktober, november 2004

Bloška jesen

Z novembrom se je končala letošnja meteorološka jesen. Zaradi toplega oktobra je bila nadpovprečno topla. September je bil toplejši kot lanski, november sicer nekoliko bolj hladen kot lani, povprečna mesečna temperatura v oktobru pa je bila letos občutljivo višja od lanske. Lani 6 °C, letos 11 °C. Čeprav je po večdnevni nevihtah dne 17. oktobra zapadlo 5 cm snega, ki ga je še

isti dan pobralo, je bila povprečna temperatura v oktobru zelo podobna septembrski.

Tudi slane v oktobru ni bilo, prva rahla slana je bila 11. septembra. Močnejše slane so bile šele v drugi polovici novembra. Novembra smo dobili za Martinovo kar 20 cm snega, ki pa se je obdržal le 4 dni. Je pa marsikomu zagrenil vožnjo, ker še ni »preobul« svojega avtomobila.

Sonce smo imeli približno toliko ur kot vsako jesen (330 ur). Padavin je bilo v teh mesecih nekaj več kot lani (skupaj 490 l/m²). Moker je bil zlasti oktober, saj je v tem mesecu padlo več kot 300 l/m².

Kaj pa zima? Včasih so stari ljudje povezovali zimsko vreme z vremenom na dan, ko goduje sv. Uršula. Rekli so: »Če je na Uršule dan lepo, si lahko najbolj lena baba drva za zimo pripravi.« Eden od starih vremenskih pregovorov pa pravi: »Kakršno vreme Urška pri-
nese, tako se rada zima obnese.«

Letos je bilo na ta dan oblačno in vedro ter za ta čas zelo toplo.

France Škrabec

Donatorstvo Adriatica

Anton Marušič svečano predaja darilo en minjon tolarjev direktorici bolnišnice Alenki Pleško. Mlakar za nakup stolpa za endoskopsko operativno.

Nadaljevanje z 21. strani skupino kar uspeh.

Sekcija kluba Olimpija, ki deluje na Blokah, pa je že v polnem zagonu. Mladi prizadevno trenirajo in se pripravljajo na tekmovanje – treninge imajo štirikrat na teden. Dvakrat na teden imajo kondicijski trening, dvakrat pa snežni trening in to na Pokljuki. Občina je poskrbela za prevoz in tako se 16 mladih

športnikov (7 deklic in 9 dečkov) vztrajno vsak teden vozi na smučine. Po besedah trenerja Viktorja Brezovška so nadebudneži zelo talentirani in je delo z njimi užitek. V veliko pomoč pa so tudi starši.

Ustanovitev nekakšnega smučarsko-tekaškega združenja je bila zagotovo pravilna odločitev, katera kar kliče po optimizmu in dobrih rezultatih.

Tadej Pavlič

Mladi Bločani, člani Olimpije, so zaradi pomanjkanja snega doma 11. decembra 2004 trenirali na tekaškem stadionu na Pokljuki.

FRIZERSKI STUDIO BRIGITA

Brigita Zgonc s.p., Grahovo 87, 1384 GRAHOVO
tel.: 01/709 17 43, gsm: 041/884 193

**Želi ob prihajajočih praznikih,
svojim strankam vse dobro.**

Ponedeljek zaprto, torek 12.00-19.00, sredo 8.00-15.00,
četrtek 12.00-19.00, petek 8.00-11.00 in 15.00-19.00, sobota 8.00-13.00

AVTOPREVOZNIŠTVO
GRADBENA
MEHANIZACIJA

FRANC KNAVS s.p.

Ravne na Blokah 7a
1385 Nova vas
tel., fax 01/709 81 16

Želimo vam vesel božič in srečno novo leto.

- ▶ kamionski prevozi
razsutih tovorov
- ▶ storitve s težko
gradbeno
mehanizacijo

Eksotičnost japonskega jezika

»KAKO SE NAUČIŠ TEGA NEMOGOČEGA JEZIKA?« SLEDI NEJEVERNO VPRAŠANJE, PO TISTEM, KO MINE PRVI ŠOK OB NOVICI, DA NEKDO ŠTUDIRA JAPONŠČINO. TAKOJ ZA TEM TEMA PONAVALI KAR HITRO PREIDE NA VPRAŠANJA O KITAJŠČINI, ČEŠ, SAJ JE TAKO SAMOUMEVNO, DA STA Z JAPONŠČINO ENA IN ISTA »STVAR«.

Žal še vedno velika množica ljudi, navkljub vsem osnovnošolskim zemljepisnim uram, še vedno zamenjuje pojme Kitajska – Japonska, Kitajec – Japonec, kako bi šele vedeli, da sta si japonski jezik in kitajski jezik povsem različna.

Naj z današnjim prispevkom odستم nekaj od stereotipnih tančic, ki ovijajo ta dva, nam tako eksotična jezika.

Japonski jezik s svojimi slovničnimi značilnostmi spada v altaško jezikovno skupino, v katero med drugim spadajo tudi turški in mongolski jezik. Že tu lahko ugotovimo, da ni ne duha ne sluha o kitajskem jeziku.

Okoli 6. st. n. št. so politično še nerazviti Japonci, ki pred tem niso imeli svoje pisave, preko in-

ov oz. bolje rečeno zlogov, medtem ko pismenke nosijo vsaka svoj pomen in lahko običajno stojijo kot samostojne besede.

Razlika med katakana in hiragano je v tem, da s hiragano v stavkih povečini zapisujejo slovnična obrazila, medtem ko katakana povečini uporabljajo za zapisovanje tujih besed v japonščini.

In kako se ob vsem tem pravzaprav naučiti japonskega jezika?

Najtrši oreh na začetku učenja japonščine predstavljajo prav pismenke in njihova številčnost. Ker so se same pismenke razvile iz preprostih slikic, je tudi najosnovnejši princip učenja naravn na ta način. Pisanja pismenk pa se je, tako kot vsake druge stvari, potrebno naučiti postop-

Ob zapisovanju pismenk pa naletimo na še eno težavo in sicer izgovorjavo posamezne pismenke, kjer se je potrebno naučiti več različnih izgovorjav ene same pismenke.

Npr. kadar pismenka za »sonce« stoji samostojno v stavku, jo izgovarjamo kot [hi], če pa je v kombinaciji z drugimi pismenkami, pa jo lahko izgovorimo kot [nichi]

Ker posamezne pismenke ne stojijo vedno same zase, ampak v kombinaciji z drugimi pismenkami, je na sliki 4 razvidno, kako kombinacije večjih pismenk skupaj tvorijo posamezno besedo.

自 + 動 + 車 = 自動車

avtomatičnost + gibanje + vozilo = avtomobil

時 + 計 = 時計

čas + merjenje = ura

Slika4

Dandanes je v splošni jezikovni uporabi le majhen odstotek pismenk, od tistih, ki jih vsebujejo ogromni slovarji pismenk, katerih vsebina se vrti med štirideset do petdeset tisoč pismenk. Pismenega Japonca tako odlikuje znanje le 1945 pismenk, ki jih uporablja pri vsakdanjih in uradnih opravilih.

Ko se torej dokončno navadimo osnovnih pismenk, se znanje samo še nadgrajuje z vedno bolj zapleteno sestavljenimi pismenkami. Na drugi strani pa čakajo jezikovne slovnične strukture, ki s svojimi pravili, ki s slovenščino nimajo nobene logične povezave, dokončno zmedejo glavo nado- budnega učenca japonščine. Naj samo pripomnim, da je glagol v japonščini vedno na koncu stavka, ne glede na njegovo dolžino, medtem ko je v slovenščini njegova pozicija skoraj vedno nekje na sredini.

一 (ena) 馬 (grmenje)

Primer pismenke z eno in s 30 potezami

In še odgovor na vprašanje, ali se Japonci in Kitajci med seboj razumejo. Ob srečanju Japonca in Kitajca, kjer nihče od njiju ne zna jezika sogovorca, se brez papirja in svinčnika nikakor ne bi mogla sporazumeti. Rešitev, da se sogovornika sporazumeta vsaj za prvo silo, so napisane pismenke. Tako Japonci deloma lahko razumejo članek v kitajskem časopisu, kljub temu da ne znajo prebrati niti ene besede, in obratno Kitajci, ki kljub mešanici pismenk z zgoraj omenjenima pisavama hiragane in katakana, lahko ugotovijo sporočilo napisanega v japonskem časopisu.

Barbara Favento

安 → 安 → あ a
以 → 以 → い i
宇 → 宇 → う u
衣 → 衣 → え é

Slika1: Razvoj hiragane iz pismenk

tenzivnih kulturnih stikov s sosednjo, takrat že visoko razvito Kitajsko, od njih poleg drugih kulturnih elementov prevzeli tudi sistem pisave.

Najstarejše kitajske pismenke so se pravzaprav razvile iz magično religioznih praks prerokovanja kitajskih poglavarjev pred 13. st. pr. n. št. ... Slednji so razbirali svojo usodo iz razpok, ki so nastale ob segrevanju želvjih oklepov in drugih živalskih kosti, ob tem pa so nastale tudi prve sličice oz. pismenke, imenovane tudi piktogrami.

Kljub dejstvu, da si japonski in kitajski jezik nista genetsko popolnoma nič v sorodu, pa so se japonske pismenke, imenovane kanji [kandži], razvile prav iz kitajskih pismenk. Ob tem so Japonci iz samih pismenk, za razliko od kitajskih sosedov, razvili še avtohtono zlogovno fonetično pisavo kana, ki se deli na kurzivno pisavo hiragana in bolj oglato pisavo katakana. (primer na slikicah 1 in 2)

Slednji dve imata vsaka zase 48 znakov, ki jih Japonci uporabljajo izključno za zapisovanje glas-

阿 → 阿 → ア a
伊 → 伊 → イ i
宇 → 宇 → ウ u
江 → 江 → エ é

Slika2: Razvoj katakane iz pismenk

no, od preprostih potez k vedno bolj zapletenim in številčnim.

Kot sem omenila že zgoraj, so prve pismenke nastale iz enostavnih piktogramov – risbic, kar je razvidno tudi na sliki 3, ko je iz risbe sonca nastala pismenka, ki dandanes pomeni sonce itd.

☀ → ☉ → ☼ → 日 sonce
☾ → ☾ → 月 luna
山 → 山 → 山 gora
川 → 川 → 川 reka

Slika3

V spomin

Francka Pakiž

V začetku decembra smo se na bloškem pokopališču poslovili od pokojne Francke Pakiž.

Rojena je bila leta 1912 v številni družini Udinovih v Ravniku. Že v otroštvu je morala od doma – služiti. In tako je šlo naprej od hiše do hiše. Nato je prišla še vojna. Po vojni se je poročila k Micljevim v Ravne. Otrok nista imela. Po moževi smrti je zbolela in morala je v dom. Zadnje desetletje je tako preživela v domu v Ilirski Bistrici. Čeprav je nosila že deveti križ, je bila polna energije in optimizma. Vstajala je zelo zgodaj in kuhala kavo za sostanovce ter pomagala sestram pri negi bolnikov ... Sodelovala je pri kulturnih in družabnih prireditvah v domu, hodila na sprehode in k maši. Vsi so jo imeli radi.

Francka pa je bila gotovo ena najbolj zvestih bralcev Bloškega

koraka. Večkrat nam je pisala, kako z veseljem prebira Bloški korak in kaj ji pomeni. Pa tudi iz uredništva smo jo kdaj pa kdaj obiskali. Ko sva bila z Mihom prvič pri njej, so se ji ob slovesu solze zaiskrile v očeh. Poslavljal se je kot od svojih otrok, čeprav naju je prvič videla. Vendar bila sva Bločana in ona daleč v tujem kraju.

Stane Korenjak

V spomin

Karel Pirman

*Zapojte takrat mi trojiški
zvonovi,
ko smrt mi bode v lica dahnila,
vseh muk me pozemskih rešila,
zapojte še meni v poslednje slovo.
(Karel Pirman)*

Karel Pirman je bil rojen leta 1908 Bočkovim pri Sv. Trojici. Doma je prebil le zgodnjo mladost. Starši so ga poslali v uk za mizarja. Tako je odšel v svet in si uredil dom na Lavrici pri Ljubljani.

Karel je bil zelo vesele narave. Rad je sodeloval pri raznih pevskih zborih in kulturnih društvih ter pri farnem občestvu na Rudniku, kjer je dolga leta župnikoval Bločan – Mirko Žerjav. Že od mladosti pa ga je spremljala pesniška muza, saj je znal marsikatero misel ali pa dogodek v rimi povedati. Pred desetletjem pa je izdal svojo pesniško žetev v knjigi, ki jo je naslovil K srcu. Pesmi so vsebinsko zelo različne: od šaljivih prigodnic do

žalostnih o trpljenju med drugo svetovno vojno. Opisuje svoje doživljanje narave in posebej podoživlja spomin na Bloke in svojo Sv. Trojico.

Karel je bil zelo zvest bralec Bloškega koraka. Vselej ga je težko dočakal ter nato prebral vse od začetka do konca. Nekoč nas je v pismu zaskrbljeno vprašal, če je časopis morda nehal izhajati, saj ga že en mesec ni dobil.

Stane Korenjak

Zahvala

V osemindvetdesetem letu nas je v mesecu oktobru zapustila mama, babica in prababica

Franciška Kovačič

(roj. Marinšek) iz Zavrha na Blokah.

Ob izgubi naše drage pokojnice se zahvalujemo vsem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter sveče.

Vsi njeni

Zahvala

Tiho in nenadoma je odšel od nas dragi mož, oče, dedi in pradedi

Janez Dolšak

z Volčjega.

Ob izgubi dragega pokojnika se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vse tolažilne besede, darovane maše, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Hvala župnikoma gospodu Hostniku in gospodu Štrumpfu za molitve in pogrebni obred. Iskrena hvala tudi sovaščanu Tonetu Urbasu za poslovilni govor.

Vsi njegovi

Zahvala

Ob prezgodnjem slovesu naše drage

Pavle Zakrajšek

po domače Cvetkove mame iz Nove vasi

se iskreno zahvalujemo za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala tudi vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali in jo pospremili k večnemu počitku.

Vsi njeni

Hvala vam, da mi pošiljate naš in vaš Bloški korak, saj so moje korenine z Blok prinesene na Lavricico. Moj oče Karel Pirman se je poslovil 12. 10. 2004. Tudi

trojiški zvonovi, ki jih je najraje poslušal, so mu zapeli v zadnje slovo.

Zahvaljujem se vsem sorodnikom in znancem, ki so mojega očeta spoštovali

in se mu poklonili na njegovi zadnji poti.

Vsakemu, ki mi je stisnil dlan in vsem, ki so bili v mislih z menoj, prisrčna hvala.

Še naprej pa ostajam naročnica vašega glasila.

Hvaležna vsem

Fani Koprivc, Lavrica

SPOŠTOVANI PRIJATELJI!
Zakaj prijatelji? Redno dobivam vaše glasilo in sem navdušena nad ljudmi, ki ga ustvarjajo in ljudmi, o katerih pišete. Dolga leta se že ukvarjam z dediščino na Slovenskem. Morda ste kje zasledili, sem upraviteljica Budnarjeve muzejske hiše v Palovčah nad Kamnikom in tudi v

poletnem času Preskarjeve bajte na Veliki planini. Bila sem nadzorna za dediščino za obnovo Menačnikove hiše v Domžalah, kjer smo jo v treh poletnih mesecih letošnjega leta obnovili in je ohranjena kot arhitekturna dediščina. V Tuhinjski dolini sva kupila eno podrtijo, ki jo počasi obnavljava. Tu tiči zajec... V zadnji

številki sem brala članek, da imate ljudi, ki znajo postaviti topolar. Bila bi vesela, če bi mi lahko posredovali ime, telefon človeka, ki to res strokovno obvlada. Zakaj? Kupila sva v bližini propadajoč topolar z letnico 1841, ves še z lesenimi možniki. Želim ga prenesti k tej naši podrtiji, da bo še naprej živel. Torej rabim

ljudi, ki so sposobni strokovno to delo opraviti. Od tu naprej bom morda napisala tudi vam kak prispevek. Sedaj delam na terenu in vaši podatki bi mi bili dobrodošli. Lep pozdrav g. Stanislavu in upam, da nas tudi kdaj obiščete...

Iva Šubelj Kramar, Kamnik

NEZNANO DEKLE, KI ME SPREMLJA ŽE 60 LET

Od kar nimam več lahkega koraka in včasih težave s srcem, mi zdravnik naroča, naj vsekakor hodim, hodim. Moram ubogati in – skoraj slednji dan – se sprehajam po poteh in asfaltiranih stezah po Murglah v Ljubljani.

Želani sem rad zahajal opazovat, kako so na bivšem gospodarstvu Državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, ob novi vpadnici v mesto z južnega dela obvoznice, začeli graditi novo, ogromno stavbo. Administracija Dravske banovine je to posestvo v tridesetih letih 20. stoletja kupila za imenovani zavod od takratnega lastnika bivše ljubljanske konjačije. Nekoč, ko sem oprezoval skozi luknje na ograji gradbišča, me je neki mladenič povprašal, če tam res iščejo nafto. Pojasnil sem mu, da so kar neznansko dolgo z moderno mehaniko zabijali visoke pilote za temeljenje na barjanskih tleh.

S sprehoda se vračam proti zahodu po Poti spominov in tovarištva, ki nas spominja na ograjeno Ljubljano v času italijanske okupacije. Ponašam posestvo na eni od dveh klopi v bližini hiše predsednika dr. Janeza Drnovška. Včasih njegovo hišo obhodi policist, ki skrbi za njegovo varnost, in me pozdravi, tudi ogovori.

Na klopi pogosto obsedim dalj časa. Opazujem sprehajalce: že priletne zakonke, klepetajoče ženske, mlade matere, ki vozijo dojenčka, tudi take, pred katerimi ali za katerimi teka še kak starejši otrok. Pogosto je videti mlade fante in dekleta, ki tečejo za fizično kondicijo. Zadnjič pa sem uzrl ženo, ki sem jo pred dolgimi leti spoznal kot mlado raziskovalko. Bila je oblečena poletno, toda po

modi, v lahni bluzi in dolgih hlačah. Hlačnice so opletale, niso se ji prilegale na život, kot je dandanes običajno pri mnogih mladenkah.

Ob tem srečanju pa sem spoznal, da sem se začel ob srečanju z znankami spominjati na neznano dekle drugače. Dolgo sem se ob srečanju z dekletom, katere mlada ženskost in lepota me je prevzela, spraševal: »Je bila taka?« Nekoč sem šel z bratom na izlet v Dubrovnik. Na Stradunu sva se srečala z lahno oblečenim dekletom, katerega lepota me je pretresla. Sam zase sem si odgovoril: »Ne, čisto taka pa ni mogla biti, saj ona druga, o kateri sem tolikokrat razmišljal, ni prišla s plaže.« Zdaj sem si ob upokojenki govoril brez besed: »Glej, če bi ostala živa in če bi v svojem genomu ne imela gena, ki določa krajše življenje od povprečnega, bi lahko bila danes že babica, morda celo prababica.«

Ko leta 1941 nisem več dobil dovoljenja za nadaljevanje študija veterinarstva v Zagrebu, sem se z vso voljo posvetil študiju italijanščine in odšel študirat v Bologno. Jezik mi tam na fakulteti ni delal težav. Toda leta 1943 sem na Mašunu, sredi gozdov na snežniškem platoju spoznal, da je moja italijanščina še uboga.

Kar preko tisoč Slovencev se je zbralo tisto jesen v Tomšičevi brigadi. Bilo je v času, ko so Nemci v strnjenem napadu od Reke proti severu obkoljevali enote narodno osvobodilne vojske in povzročali grozote po vaseh ob železnici proti Postojni, po Loški dolini, po okolici Cerknice in prodirali proti Borovnici. Zaradi te nevarnosti so se nam pridružili borci iz t. i. Komande kraja Knežak. Z nami so bili tudi številni bivši »stražarji« z Blok. Prepričan sem bil, da jim je izposloval »še eno možnost« komandant brigade tovariš Daki, domačin z Velikega

Vrha. Pridružil se nam je tudi kar številen odred oboroženih Italijanov, ki so trdili, da so pripravljeni vstopiti v naše vrste. Daki se je pohvalil, kako je dobro, da ima v štabu študenta veterine, ki zna italijansko.

Ko smo se umaknili z gradu na Mašunu, ki smo ga pred odhodom zažgali, smo se postrojili na večji jasi, da nas je nagovoril komandant Daki. Na mojo srečo je Italijane nagovoril pred kratkim iz zaporov izpuščen Tržačan. Pohvalil jih je, da s svojo pripravljenostjo za boj za svobodo proletariata vsega sveta dokazujejo »la virta italianissima dei popoli Italici« (v prevodu: najbolj italijansko vrlino italjskih narodov). Tako jih jaz ne bi znal nagovoriti. Toda že jutro po tem govoru jih ni bilo več med nami.

Kljub svoji revni italijanščini sem zlahka leto ali dve poprej razumel izpoved mladega italijanskega vojaka, ki je zašel na naše dvorišče v Cerknici. Na reverjih je imel oznaki »M«. Tudi nanj se mnogokrat spominim. Še v jugoslovanskih časih so v arkadah ob Uršulinski cerkvi v Ljubljani prirejali lepe muzejske razstave. Na eni so bile razstavljene vojaške uniforme iz mariborskega muzeja. Med njimi ni bilo take, v kakršni je bil moj spovedanec. Bile so pretežno oficirske vojaške uniforme, tudi uniforme političnih sovražnih odredov.

Moj obiskovalec je bil vinjen. Na dvorišču se je s hrptom naslonil na vrtno ograjo. Vino je bilo mogoče vonjati v njegovem izdihu. Pripovedoval je, da je bil udeležen v eksekucijskem vodu in da je bilo med obsojenci čudovito mlado dekle, ki ga ne more pozabiti. Na kolena je padla, se oprijela komandirjevih nog in ga prosila, naj jo pusti živeti.

Iskal sem dolgo, kdo naj bi bila ta ženska žrtev. Dolgo sem spraševal

samega sebe ob srečanju z dekleti: »Je bila taka?« Šel sem v gramozno jamo. Na tamkajšnjih napisih ni imena žene. Obsel sem vse grobove talcev na ljubljanskem pokopališču. Žene tudi tam nisem našel. Kupil sem si knjižico o umorjenih talcih iz časa italijanske okupacije. Nič o kakšni ženi. Pred leti, še v času »ljudske oblasti«, je bila objavljena v časopisu Poročevalec ali že Delo izpoved bivšega oznovca. Kdo ve, če je bil isti, ki je svojo zgodbo povedal tudi nedavno, že v osamosvojeni Sloveniji. Brali smo o njegovem čustvovanju v zvezi z likvidacijo »nemškutarjev« nekje na Pohorju. Med njimi je bilo tudi dekle, ki se je moralo sleči kot vsi drugi. In oznovca je presunila njena lepota. Najbrž podobno kot mojega nekdanjega spovedanca na drugem koncu Slovenije in pod drugačno oblastjo.

Moje razpredanje o neznani dekletu pa še ni končano. Ob nekem preblistku sem se uprašal, kako je bilo mogoče, da se je izpoved dogajala v Cerknici. Italijanska vojaška enota, ki je leta 1941 zasedla Cerknico, se je najprej nastanila na bolj odprti lokaciji ob sedanjih Notranjski cesti. Ko so se začele oglašati partizanske puške, so si na hitro zgradili utrjeno reduto z visoko kamnito ograjo. Pri Podskrajniku je stalo iz kamna zidano gospodarsko poslopje nekdanje menišije iz Bistre. Italijani so to poslopje podrli in se z njegovimi klesanimi kamni in zidaki vkopali v Svinjskem riglu (posebni »četrti« Cerknice).

Moj spovedanec je bil – tako menim danes – z eksekucijskim vodom poslan v Cerknico, oz. nekam, kjer je vod imel krvavo opravilo na področju, ki je bilo pod upravo cerkniške zasedbene enote.

Oskar Böhm,

Ljubljana, 5. 10. 2004

Miklavž

Na Blokah je ta dobri mož obiskal otroke v farni dvorani v soboto, 4. decembra. Čeprav danes darila niso več tisto, kot so bila, saj so tople nogavice, svinčnik in suho sadje zamenjale igrače ali sladkarije, se otroci veselijo tudi le-teh.

Adventni venci pri Fari

Več kot trideset otrok se je udeležilo delavnice izdelave adventnih venčkov. Material je preskrbel župnik Lojze, ki je povabil nekaj deklet, da so pomagale najmlajšim. S skupnimi močmi so si izdelali vsak svoj venček, ki so ga odnesli domov.

Za v cerkev pa so napravili enega velikega, ki s štirimi svečami simbolizira štiri tedne božičnega pričakovanja.

Včasih je bilo vse drugače

Dandanes je mačkam usojeno kratko življenje v tistih gospodinjstvih, ki so blizu ceste. Psi morajo biti priklenjeni in kokoši v ograjah. Slišala pa sem za kokoš, ki ji je bilo dano, da je prišla iz Blok na Runarsko, od tam pa spet mimo kroznika nazaj v kokošnjak.

Takole je bilo to. Sorodnica Ferbežarjeve Rezke je na Runarskem povila dete. Ob takem dogodku je šla navadno za porodnico najbolj tolsta kokoš. Še isto leto pa so v Blokah dobili novega člana in tako je kokoš živa in še bolj rejena prišla nazaj.

Ko sem še jaz hodila v srednjo šolo in prišla nekajkrat na leto domov, sem s seboj vzela jabolka in kruh. Časi se spreminjajo in mladi hodijo sedaj »na štop«. Že na bloški cesti jih kdo pobere. Potem se že ustavijo v gostilni v Novi vasi. »Ne pij več, saj ne moreš hoditi,« pravi žena vozniku. »Saj bom vozil!« Žena zeha tja proti Cerknici. »No, več kaj, oba pa ne moreva spati,« pravi voznik ženi. Na Uncu pravi šofer, ko ustavi avto in odpre vrata prtljajnika, v katerem je šunka na stojalu: »Kdor je lačen, naj sedaj je, potem do Ljubljane ne bomo več ustavljali!«

Ni kaj, časi se spreminjajo.

Marica Marolt – Mac

NAFTA PRI KOVINOPLASTIKI

Na prostoru, kjer je sedaj v Novi vasi obrat Kovinoplastike, je bila kar precejšnja dolinka, kjer je ob deževju zastajala voda. Za svečano otvoritev, ki je bila po takratni »modi« zmeraj predvidena za kakšen državni praznik, je bilo ta prostor potrebno urediti še pred 29. novembrom leta 1974, ko naj bi obrat svečano odprli.

Dva ali tri dni pred rezanjem traku so navozili velike količine peska iz »šodrovega pruha« pri Runarskem. Bilo je pa precej deževno. Zato je ob otvoritvi kar »žvrkalo« pod nogami in od nekega traktorja je po nafti dišalo.

Eden od cerkniških občinskih mož, ki je bil Bločanom včasih »fouš«, je rekel: »Lej, Bločani niso muslimani, pa jim menda kar nafta izvira.«

REVNİ SLOVENSKI PESNIKI

Prebrali ste, kako težko se je Ivan Čampa preživljal s pesnikovanjem in pisanjem. O podobnih tegobah naših pesnikov in pisateljev iz preteklih časov je v šoli pripovedovala učiteljica.

Naslednjo uro je enega od učencev vprašala o tej njihovi revščini. Ta je odgovoril: »Reveži so bili. Saj se je Prešeren rodil na Vrbi, Stritar Podsmreko, Cankar pa Na klancu.«

NEDELJSKI RAZGLAS PRED CERKVIJO

Včasih so občane o pomembnih občinskih zadevah obveščali z okrožnicami in vsako nedeljo po »prvi« in »deseti« maši na skalci pred cerkvijo. To klicanje je opravljal občinski tajnik.

V tistih letih pomanjkljive oskrbe pred vojno je občinski tajnik Šraj

– rekli smo mu kar Tajnikov oče – med drugimi obvestili razglasil še to: »Razglas! D*n*s se dobi u mesnici mesu!«

MINISTER BREZ LISTNICE

Janši je ušla kandidatka za ministrico brez listnice, za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Ni čudno, pravim. Kaj pa če narediti, če »nejma frgomina«.

DARILA

Miklavž nam je prinesel novo vlado. Ne ve se še, koliko nam je med ministri prinesel angelov in koliko parkeljnov.

V želji, da med temi darili ne bi bilo palice, Vam vesel božič in upanje v novem letu 2005 želi

Obloški Tonček

Barvani lasje in izpadanje

Največ vprašanj, ki mi jih postavljate, je o barvanju las.

Ali lahko barvanje vpliva na izpadanje las – pri moških in ženskah?

Nikakor! Barvanje vpliva samo na zunanji del lasu. Izpadanje las je povezano z notranjim delovanjem organizma. Vzroki za to so različni, lahko so hormonske spremembe, pomanjkanje hrane, jemanje zdravil, kronična utrujenost.

Obstaja tudi bolezen – relativno pogosta – ni nalezljiva Alopecia areata. Strokovna razlaga, zakaj do tega pride – (op. str. revija Derma) – mag. Špela Šeme razlaga: To je nepredvidljiva avtoimunska bolezen, kar pomeni, da imunski sistem po-

motoma napade samega sebe, v tem primeru lase in jih odstrani kot tujek v telesu. Zaradi tega lasje kljub zdravi korenini ne morejo zrasti, ker jih telo znova in znova napada in uniči. Dodaja, da so vsi s to boleznijo nekakšni »srečkoti«, saj jim lastno telo napade samo lase in ne možgane, kot pri multipli sklerozi ali koži, kot pri luskavici.

Predel brez las je v obliki kroga in je brez bolezenskih sprememb – recimo luščenja kože. Pogosto smo frizerji tisti, ki opozorimo stranko. Takrat tudi odsvetujemo razne preparate za lase in svetujemo obisk dermatologa. Lasje lahko ponovno zrastejo.

Še o barvanju. Nikakor ni priporočljivo v istem dnevu barvan-

je in trajno kodranje las. Med enim in drugim postopkom je priporočljiv 14-dnevni premor. Čas delovanja barve naj ne bo krajši, kot je navedeno v navodilih. Različne znamke barv imajo različen čas delovanja. Manjši je čas delovanja, bolj so barve agresivne za vaš las. Če pustite barvo dlje časa na laseh, pa nima nikakršnega stranskega učinka. Ko je barvna mešanica pripravljena, jo morate brez odlašanja uporabiti – če vam jo kaj ostane, pa zavrzite, ker ne bo več delovala po določenem času. Po barvanju uporabljajte balzam le, če so lasje suhi. Če imate mastno lasišče, konice pa so suhe in lomljive, pa dajte balzam le na konice las – razčesite in sperite. Lase, ki so suhi in lomljivi in je suho tudi lasišče,

Bloške pričeske na reviji v Postojni

pa ob uporabi balzama ne izpiramo tako dolgo, kot je potrebno izpirati šampon, čutiti moramo mehko las pod prsti.

Frizerka Joži

Drobni nasveti za zdravje

Ob koncu leta se nehote zavemo, kako čas beži, kako bežijo meseci, leta. To pa je tudi čas, ko se marsikdo izmed nas ozre nazaj, na prehojeno pot in si za vnaprej zaželi v prvi vrsti zdravja zase, za svoje najbližje, za prijatelje, sosede, sodelavce. Vendar naj te letošnje želje ne zvenijo zgolj kot vljudnostno voščilo ob koncu leta. Prav je, da se za trenutek ustavimo, zamislimo in se vprašamo, kaj pa smo sami zase storili, da bi živeli bolj zdravo, se počutili bolje in živeli manj napeto in manj stresno. Predvsem bolni in mi zaposleni v zdravstvu se s temi dejstvi srečujemo vsak dan. Marsikdo pa se tega zave šele ob svoji bolezni ali bolezni bližnjih ali pa ga župnik ob odprtem grobu zdrami ob molitvi, da nas vsaka smrt spomni, kako je naše življenje kratko in nepredvidljivo.

POTI DO BOLJŠEGA

ZDRAVJA

Zdravje vsekakor ni samo odsotnost bolezni. Zdravje je bistveno širša kategorija in pomeni stanje čim boljšega telesnega in duševnega blagostanja. Pot k zdravju pa ne vodi samo k zdravniku in v lekarno, ampak tudi v kuhinjo. V različnih študijah so dokazali, da lahko zdrava prehrana ščiti pred nevarnimi boleznimi, kot

so srčno žilna in rakasta obolenja. To pa so tudi najpogostejši vzroki smrti v sodobnem svetu, sredi katerega smo tudi mi. Zdravo pa še zdaleč ne pomeni, da se moramo trpinčiti z dolgočasnimi, neveselimi jedilniki in da se moramo odpovedati vsakršnim gurmanskim užitek. Recept za zdravo življenje se skriva v raznoliki mešani hrani z veliko sočnega, svežega sadja, hrustljave zelenjave in jedrih polno zrnatih izdelkov, ki lahko izravnajo manjše grehe kot je sladoled, obrok ocvrtega krompirja ali kosček peciva. Nekatera živila pa nudijo še veliko več. Balastne snovi so pomembne za urejanje prebave. Neprebavljiva rastlinska vlakna, ki se nahajajo v sadju, zelenjavi, stročnicah, še zlasti pa v polno zrnatih izdelkih, sprejmejo lahko veliko vode, tako se v želodcu in črevesju napihnejo in povečajo vsebino črevesja. Taka želodčna kaša veliko hitreje potuje skozi prebavni trakt, kar preprečuje procese gnitja in omogoča splakovanje raketovirnih snovi, ki lahko napadejo želodec in črevesje. Sveža zelenjava in sadje s svojimi vitamini delujejo kot antioksidanti, kar pomeni, da nase vežejo škodljive proste radikale. Prosti radikali so nepopolni elektroni, ki v presnovi sprožajo oksidativne verižne reakcije, ki lahko vzpodbudijo nastanek rakastih celic. Mleko in mlečni izdelki vsebujejo veliko ka-

lcija, kar je pomembno za krepitev kosti, vzbujajo pa tudi antioksidant selen, ki ščiti celice pred snovmi, ki vzpodbujajo nastanek raka. V prehrani je pomembna tudi uporaba olivnega olja, ki vsebuje nenasičene maščobne kisline, pomembne za preventivo bolezni srca in ožilja, hkrati pa ščitijo tudi pred nekaterimi vrstami raka.

Poleg zdrave prehrane pa lahko naredimo še marsikaj. Vprašajmo se po škodljivih razvadah, telesni neaktivnosti, psihični napetosti. Raziskovalci kar 25 do 30 odstotkov vseh rakavih obolenj povezujejo s kajenjem. Tveganje obolenja se povečuje s količino in trajanjem uživanja nikotina. Tudi prekomerno uživanje alkohola škoduje številnim organom in povečuje nevarnost raka na jetrih, v ustih in žrelu.

Bločani imamo tudi idealne pogoje za razne telesne aktivnosti od hoje, teka v naravi, kolesarjenja, kar ne samo krepí organizem in dviga telesno odpornost, ampak izboljša tudi psihično počutje in sprošča.

Bodite torej čimbolj zdravi, telesno aktivni, sproščeni in dobre volje. Podarite mimoidočemu toplem nasmeh, saj nič ne stane, deluje pa zelo blagodejno. Poskusite. Vse lepo vam želim v prihajajočem letu.

Olga Doles

Krvaodjalska akcija

Krvodajalska akcija bo

v ponedeljek, 27., in torek, 28. decembra 2004, od 7. do 15. ure v Osnovni šoli v Cerknici.

Vljudno vabljeni krvodajalci in še posebej mladi, ki bi to radi postali!

Rdeči križ

70 let jadralne šole na Blokah

»Popelji me v nebo,« bomo poimenovali prireditve, ki bo 3. aprila 2005 v spomin na 70. obletnico jadralskega letalstva na Blokah. Če imate kaj pisnega gradiva, slik ali samo spomine, katere je sigurno vredno zapisati, nam prosim sporočite. Hvala in vljudno vabljeni že sedaj.

Martina Hribar

Zadnja vest

Iz BOŠ-a sporočajo, da gredo obnovitvena dela v študentskem klubu h koncu in da bo svečana otvoritev predvidoma v začetku januarja.

GRADBENO

TEHNIČNA

TRGOVINA

Naj vas novo leto obdari z zdravjem,
veseljem in ljubeznijo, ki jo s polno
mero podarjajte svojim najbližnjim.

Prijetne prihajajoče
praznike in srečno 2005!

Naj vam bo
z nami toplo ...

VSE ZA GRADNJO od temeljev do strehe
V Novi vasi na blokah

tel.: 01/705 03 57, 705 03 00

novolit

podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov d.d.

Nova vas 56
SI-1385 Nova vas na Blokah
Tel.: 01 7050-300
Fax: 01 7050-330
E-mail: novolit@novolit.si
Web: http://www.novolit.si

Kolo motorno Alpino APN 6

222.000,00 SIT -10%

Varilni aparat 160/180

170.294,40 SIT -15%

Pralni stroj 6 kg AXD

120 IT Ariston **126.000,00 SIT** -10%

Agregat bencinski ES 3000 SHHP1

2,4KVA 1F HONDA... **151.680,00 SIT** -5%

Stroj vrtalni namizni SB 162 ND

R+L Walter **63.000,00 SIT** -5%

Stroj za vakumsko pakiranje

Genius **40.800,00 SIT** -3%

Pečica mikrovalovna MO 23

DW Gorenje **20.286,00 SIT** -5%

Rezalec za keramične ploščice Montolit

art. 44P2 **34.800,00 SIT** -5%

PONUDBA VELJA DO RAZPRODAJE ZALOG. cene vključujejo DDV

50 let · years

KOVINOPLASTIKA LOŽ

*Cenjenim občankam in občanom,
sodelarkam in sodelavcem ter poslovnim partnerjem
se zahvaljujemo za Vaše zaupanje in sodelovanje
v letu 2004, obenem pa Vsem želimo
prijetne Božične praznike in
srečno ter uspešno Novo leto 2005.*

Kreativnost, inovativnost, tržna usmerjenost...

... Skupaj rastemo že 50 let!

